

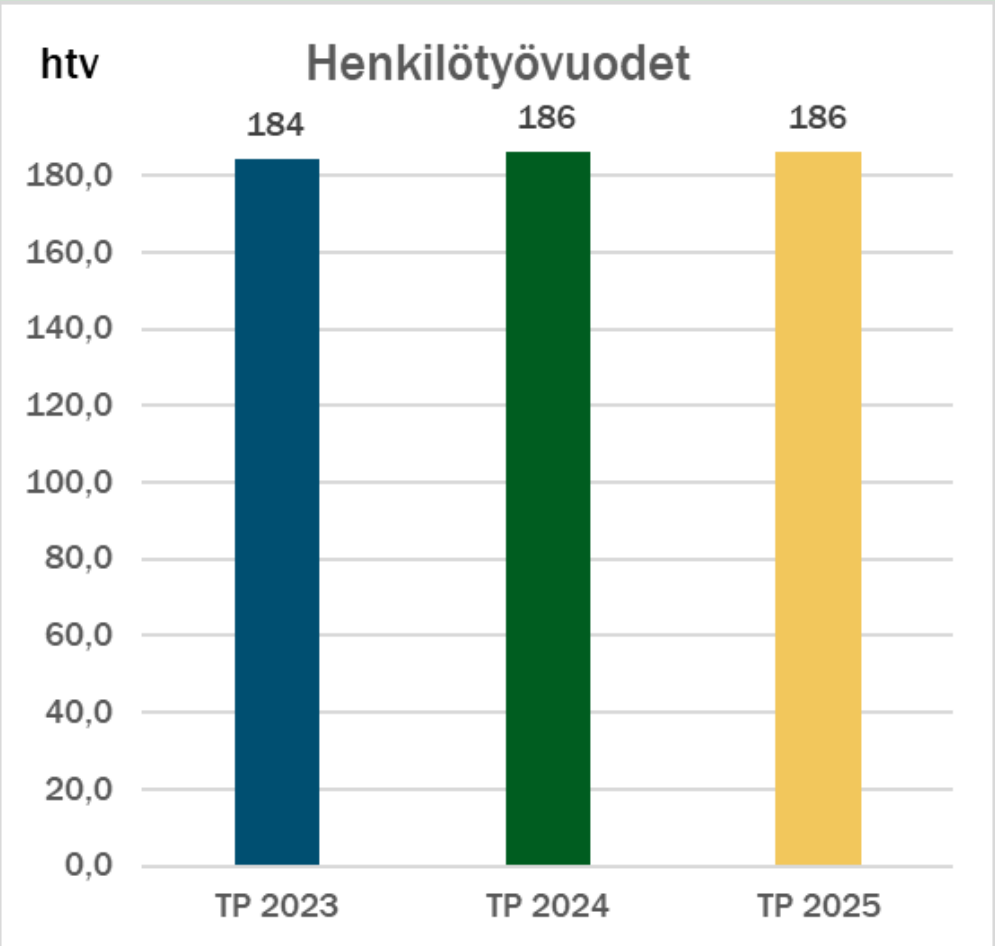
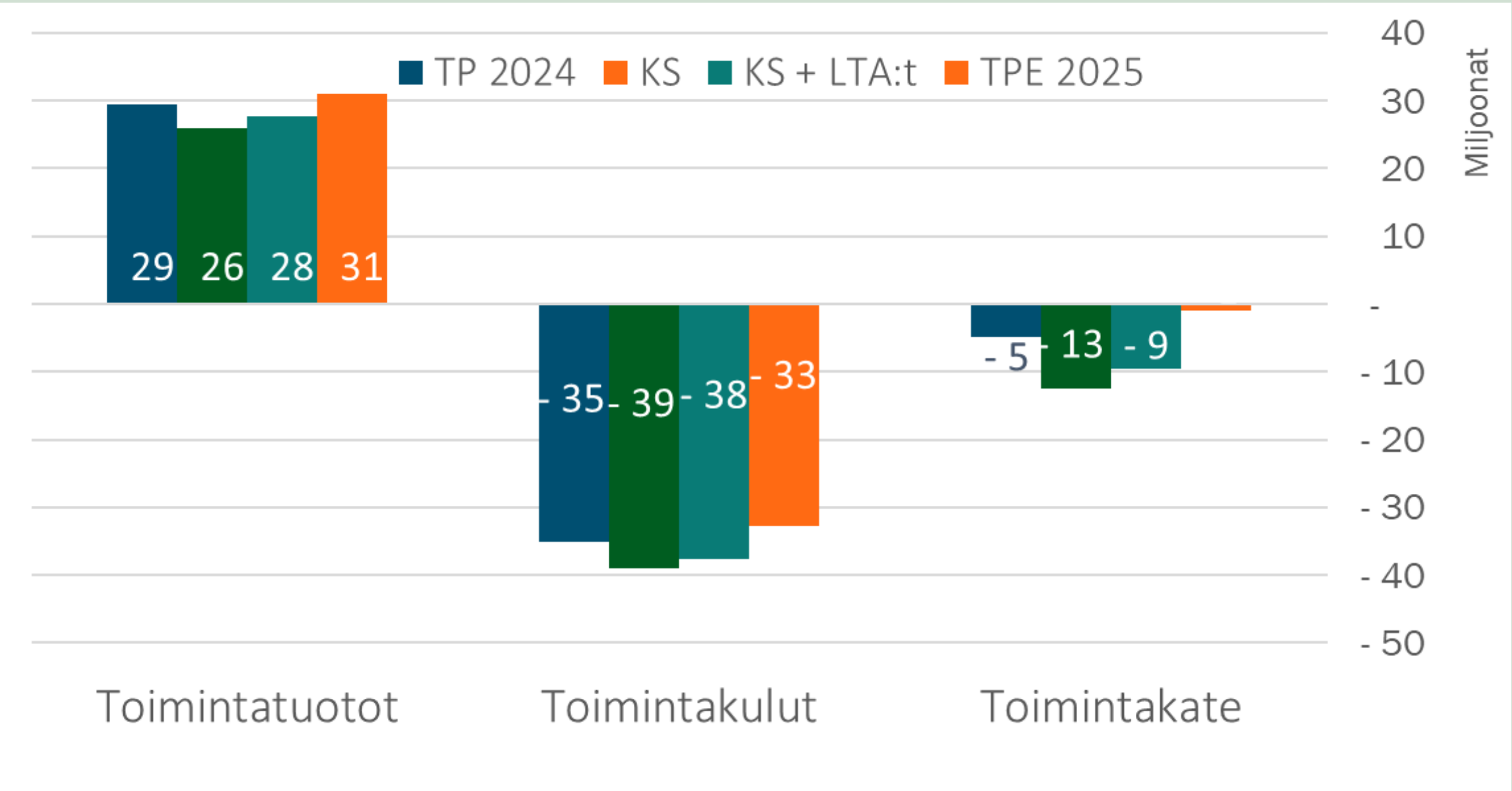
Kaupunki- ympäristön palvelualue

Seurantaraportti
Tammi-joulukuu 2025

Kaupunkiympäristölautakunta
17.3.2026

Palvelualuejohtajan katsaus

INVESTOINTIMENOT

TOTEUMA-ASTE 31.12.

KIINTEÄ OMAISUUS

50,9 %

JULKINEN

KÄYTTÖOM AISUUS

89,0 %

- Fazer Oy teki investointipäätöksen 440 milj. euron suklaatehtaan rakentamisesta Lahteen heinäkuussa. Kauppa tontista tehtiin välittömästi tämän jälkeen. Työt tontilla alkoivat heti. Tehtaan on tavoite olla valmis 2027-2028 taitteessa. Peruskiven muuraus suoritettiin syyskuussa. Tehtaan rungon pystytys alkoi loppuvuonna. Henke etenee aikataulussa.
- Day One noin 1.2 mrd. euron datakeskushanke Kiveriöön varmistui. Hanke sai alueen vanhoille rakennuksille purkuluvan töiden ollessa tehty. Rakennuslupa hankkeen ensimmäiselle vaiheelle myönnetty. Ensimmäisen vaiheen rakennustoimenpiteet käynnistetty. Ensimmäisen vaiheen on tavoite olla valmis 2027 aikana.
- Maaliskuussa tehtiin päätökset MAL sopimuskauden 2024-2027 pienistä valtion kanssa yhteisrahoitteisista (50/50) parantamishankkeista, joihin on osoitettu rahoitusta 20 milj. euroa (10 +10 milj. euroa). Lahden hankkeina asemanseudun liityntäpysäköintilaitos, MT140 kevyenliikenteenväylän jatko Jokimaan yrityspuistoon, Pippon liikennejärjestelyjen perusparannus ja Lahti-Pennala kevyenliikenteenväylän suunnittelu. Lahden hankkeiden kustannusvaikutusarvio tässä vaiheessa on kaupunki n. 5,6 milj. euroa ja valtio n. 4,6 milj. euroa.
- Urheilukeskuksen kansainväliseen Europan-ideakilpailuun 3.3.-29.6.2025 saatiin 16 ehdotusta. Tuomaristo kokoontui Lahdessa 17.9. Palkintojenjako oli 17.11.2025 ja jatkotoimenpiteiden työpaja 18.11. Kilpailun voittaja ja toiseksi tullut tiimi jatkoivat viitesuunnittelua vuoden loppuun asti.

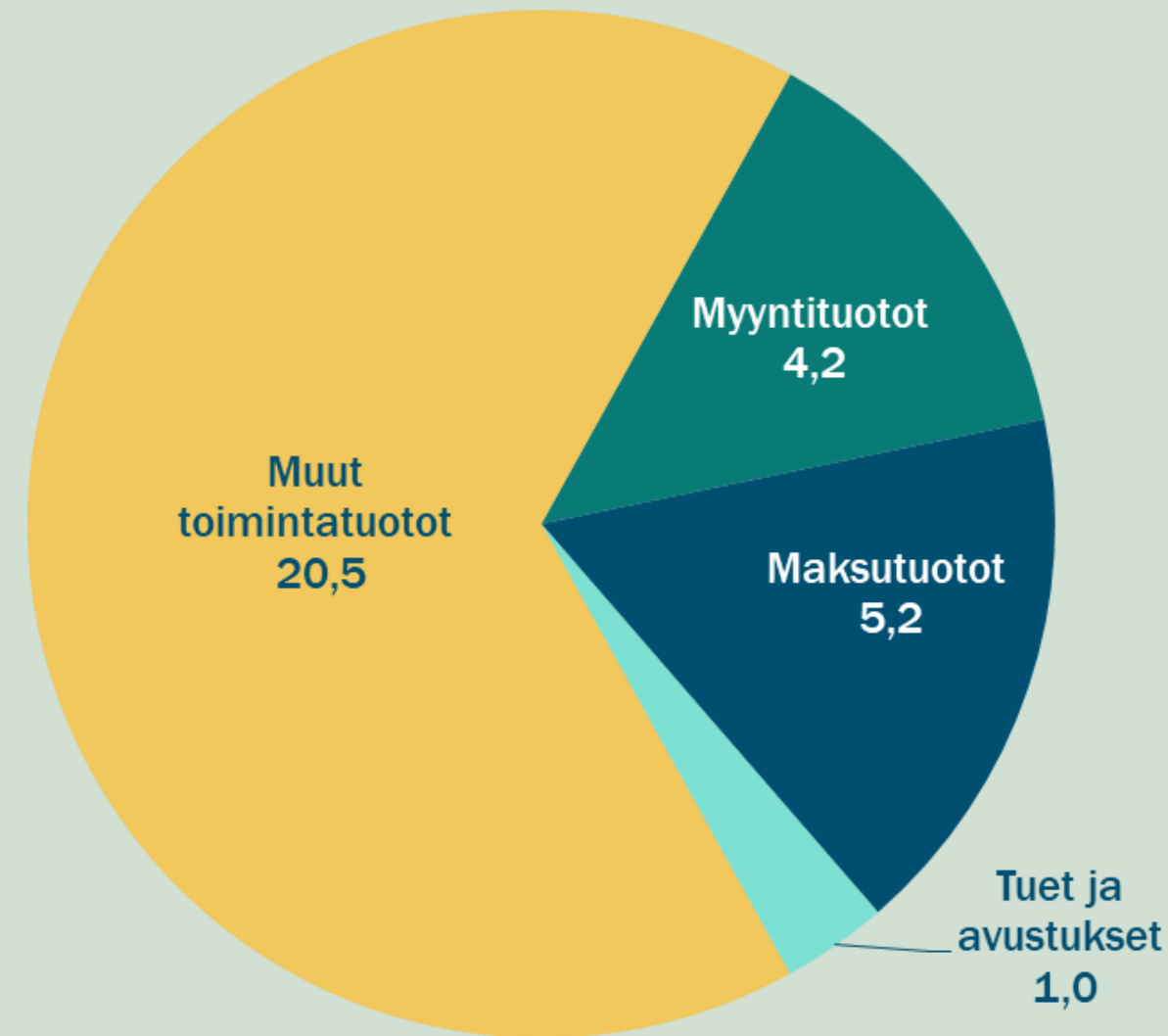
Talouden ennuste ja poikkeamat

TOIMINTATUOTOT

TPE 2025

31,0

milj. euroa
(2024: 29,4)

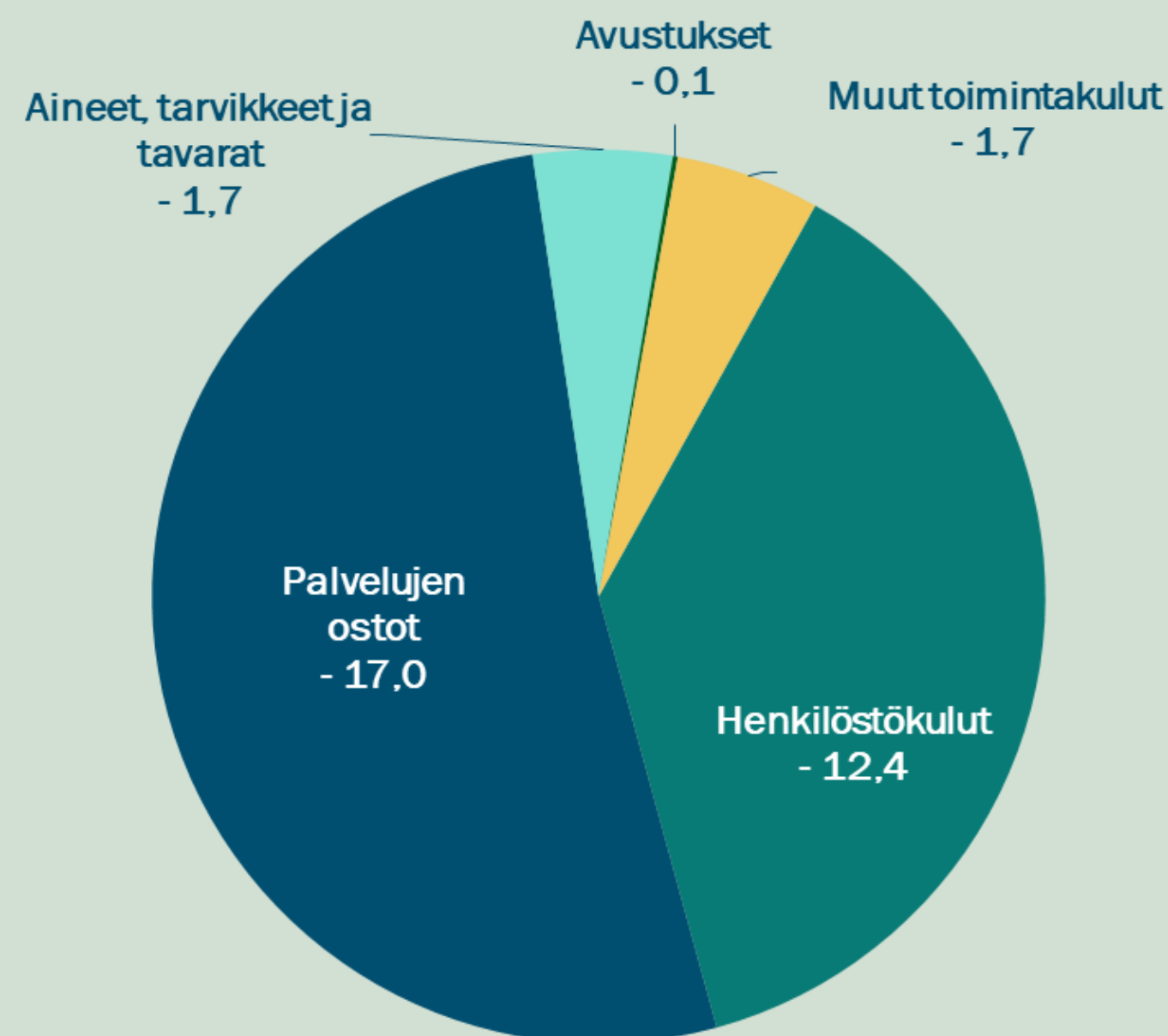

TOIMINTAKULUT

TPE 2025

32,8

milj. euroa
(2024: 35,0)

- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan kokonaisuutena talousarviota suurempina 3,3 milj. euroa. Maanvuokratuottojen ennustetaan ylittävän budjetoidun tason 2,0 milj. euroa. Kaivuumaksuja, kadunvarsipysäköinnin sekä satamatoiminnan tuloja ja avustuksia kertyi arvioitua enemmän.
- Toimintakulujen ennustetaan alittavan talousarvion. Toimintakulujen tilinpäätösennuste on 32,8 milj. euroa. Merkittävin poikkeama on palveluiden ostoissa, jotka alittivat talousarvion n. 4,2 miljoonalla eurolla.

TOIMINTATUOTOT

POIKKEAMA

3,3

milj. euroa

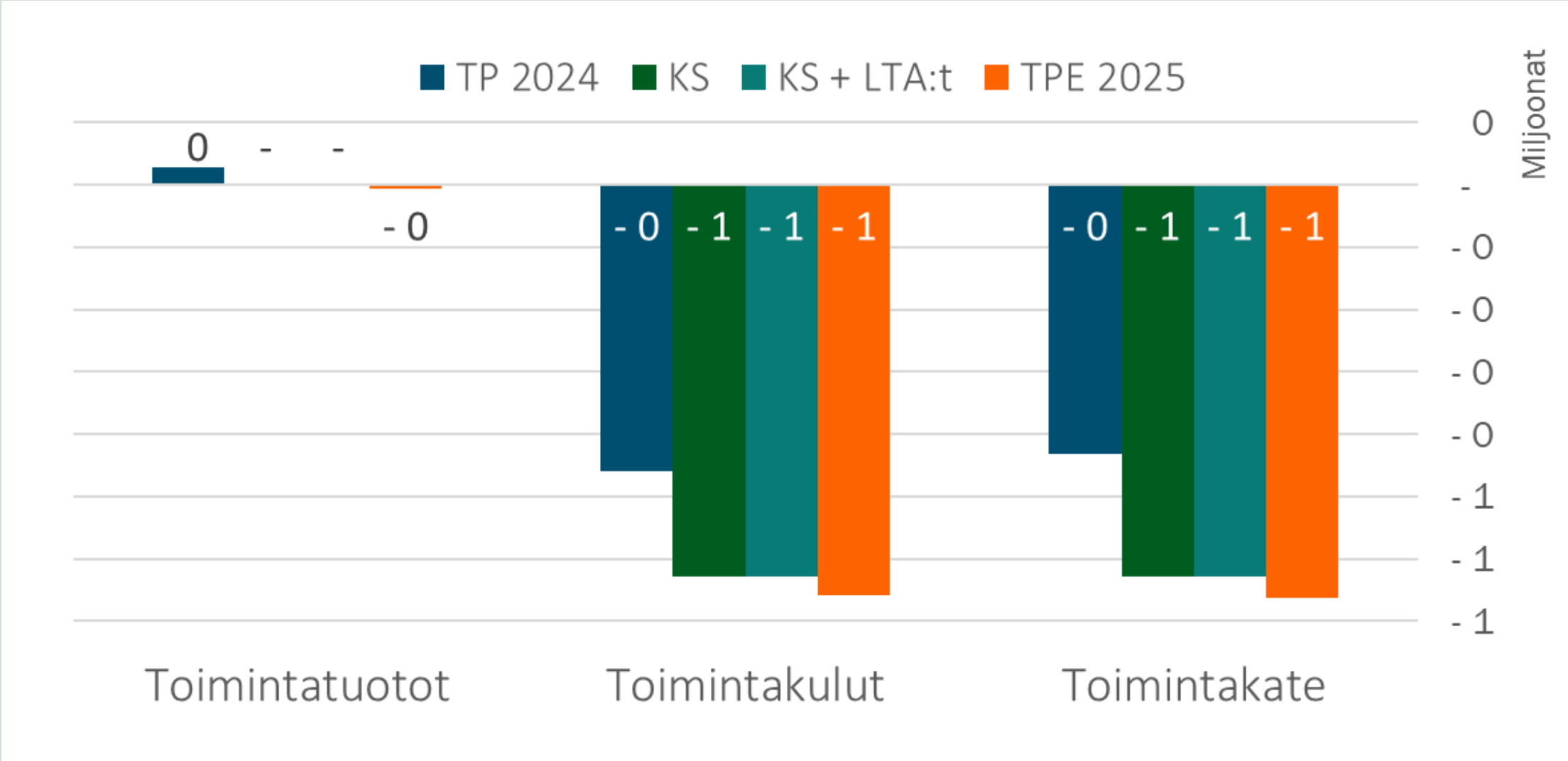
TOIMINTAKULUT

POIKKEAMA

-4,9

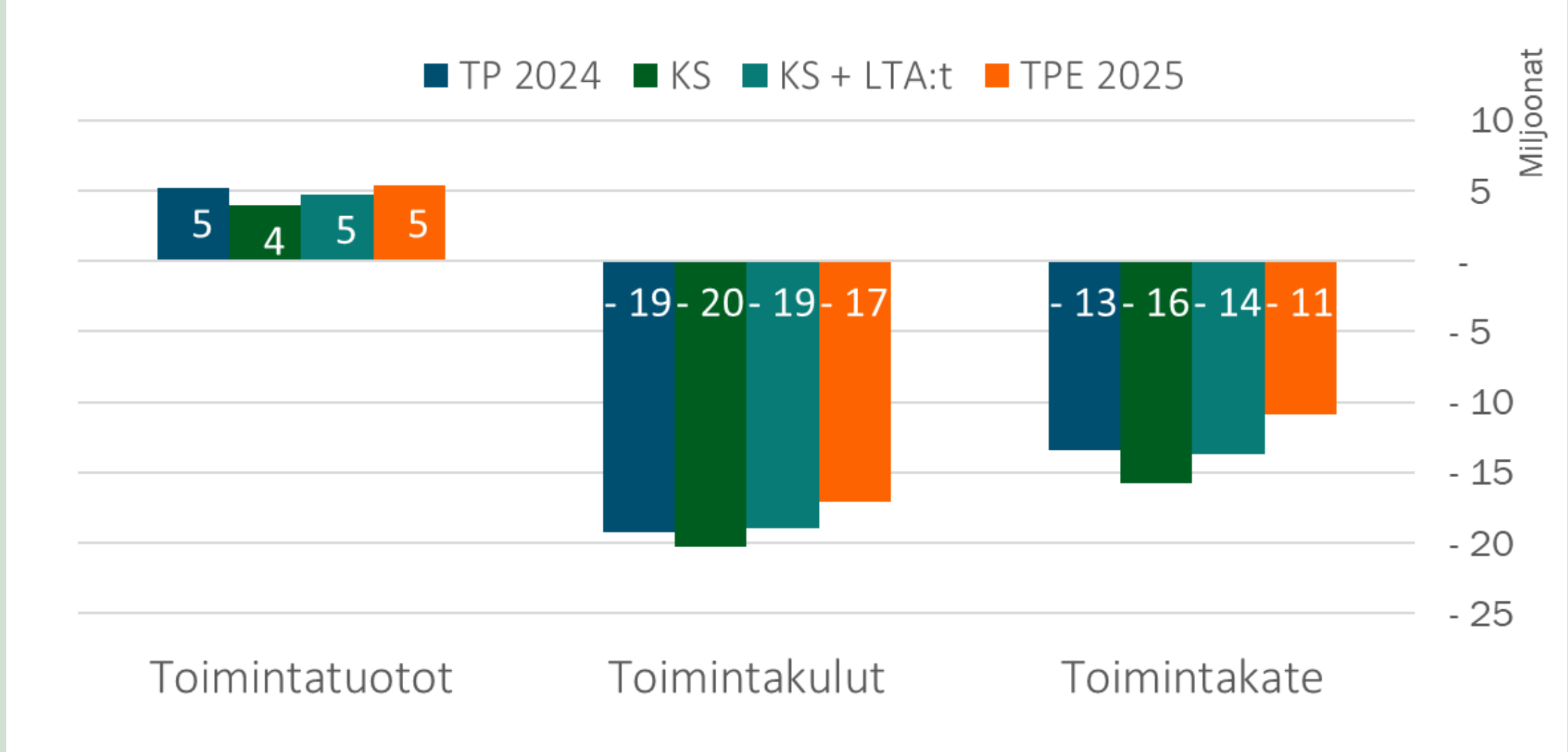
milj. euroa

Kaupunkiympäristön yhteiset

- Fellmanniaan muutto toteutettiin lokakuussa.

Kaupunkitekniikan vastuualue

- Julkisen käyttöomaisuuden toteutana budjetti alitettiin 2 585 635 eurolla. Perusohjelman lievä ylitys katettiin elinvoimahankkeiden kokonaisuudesta, jossa kaikkia hankkeita ei saatu toteutuskelpoisiksi.
- Kunnossapidon palveluiden ostot ovat määräävässä asemassa vastuualueen käyttötalousmenoissa. Palveluiden ostoissa alitettiin budjetti n. 1,8 miljoonalla eurolla, pääsyynä uudet alueurakkasopimukset.

KUNNOSSAPIDON
ePALAUTTEET Q1-Q3

5 190 kpl

(vähennystä 2024: 2 115 kpl)

JULKISEN KÄYTTÖOMAISUUDEN
TYÖOHJELMAN TOTEUMA

20,8 milj. euroa

(budjetin alitus 2,5 milj.)

YLEISTEN ALUEIDEN
LUPAMÄÄRÄ

1 049 kpl

(2024: 1049 kpl)

YLEISTEN ALUEIDEN
TULOT

4 685 963 euroa

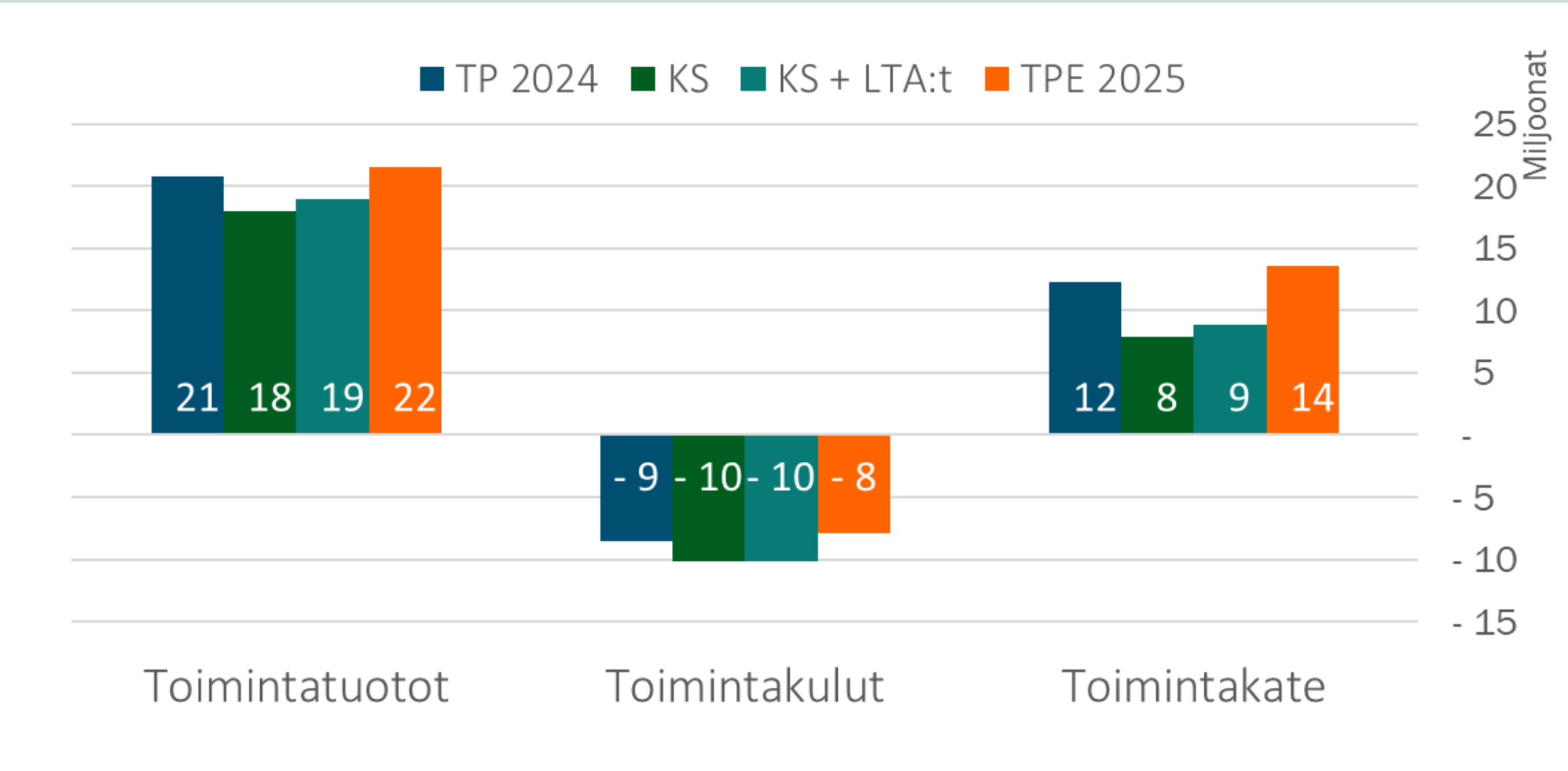
(1 248 063 euroa yli vuositavoitteen)

Kaupunkitekniikan vastuualue

- Kunnossapidon palvelujen ostot
 - budjetti 13 360 000 euroa
 - toteuma 11 531 000 euroa
- Kunnossapidon ePalautteet 5 190 kpl (vuonna 2024 7 305 kpl; muutos: -29 %)
- Alueiden käytön hallinnan tulot saavuttivat kokonaisuutena 4 685 963 euron tason, jolloin tavoite 3 437 900 euroa ylitettiin 1,2 miljoonalla eurolla. Yksittäisinä nostoina:
 - Kadunvarsipysäköintitulot tavoite oli 1 818 800 euroa ja toteuma 2 681 086 euroa (vuonna 2024 1 941 106 euroa)
 - Pysäköintivirhemaksuissa tavoite oli 733 600 euroa, joka saavutettiin (735 686 euroa)
- Yleisten alueiden lupia yhteensä 1049 kpl (vuonna 2024 1049 kpl) jakaantuen
 - kaivuluvat 352 kpl (vuonna 2024 380 kpl)
 - Muut yleisten alueiden luvat (tapahtumat, rakennustyömaat, siirtolavat jne.) 697 kpl (vuonna 2024 669 kpl)
- Pysäköintivirhemaksujen määrä 13 672 kpl (vuonna 2024 13 599 kpl). Ajoneuvosiirtojen määrä 391 kpl (vuonna 2024 670 kpl)
- Rakentaminen, julkisen käyttöomaisuuden menot
 - Budjetti 23 414 000 euroa
 - Toteuma 20 828 635 euroa

- Vuoden aikana kunnossapidon hoidonjohtourakat pohjoinen 22-27 ja etelä 23-28 päätettiin sovintosopimuksilla.
- Vuoden aikana julkaistiin kaikkien neljän kunnossapidon alueurakan tarjouspyynnöt. Kolmen kunnossapidon alueurakan (keskusta 25-30, etelä 25-31, pohjoinen 25-29) työt alkoivat 1.10.2025. Neljännen alueurakan (itä 26-32) tarjouspyyntö julkaistiin joulukuussa. Itäisen alueen urakoitsijan valinta ajoittuu alkuvuoteen 2026 ja ko urakan työt alkavat 1.10.2026.
- Kadunvarsipysäköinnin hinta- ja aluemuutokset ovat nostaneet merkittävästi pysäköintituloja. Lauantaisin 1.7. – 31.12.2025 välisenä aikana, keskustan 1. ja 2. vyöhykkeillä oli voimassa pysäköintimaksujen alennus (-50 %). Tämä laski pysäköinneistä saatavia tuloja, mutta ei nostanut kuitenkaan kävijämääriä. Maksualueiden laajentumisen takia pysäköintimäärät kadunvarressa kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna 36 %.
- Kuitukaapeli kaivuulupien osalta on odotettavissa, että ne ovat vuoden 2026 jälkeen laskemaan päin, kuitukaapeli kaivuubuumi on Lahdessa todennäköisesti sen jälkeen ohi.

Kaupunkisuunnittelun vastuualue

PIENTALONTTIENTEN
LUOVUTUS
19 kpl
(Tavoite: 50)

EHDOTUSVAIHEEN
ASEMAKAAVAT
18 kpl

YRITYS- JA LIIKETONTTIENTEN
LUOVUTUS
361 720 k-m²

MYÖNNETTYT SJOITTAMIS- JA
POIKKEAMISLUVAT
11 kpl

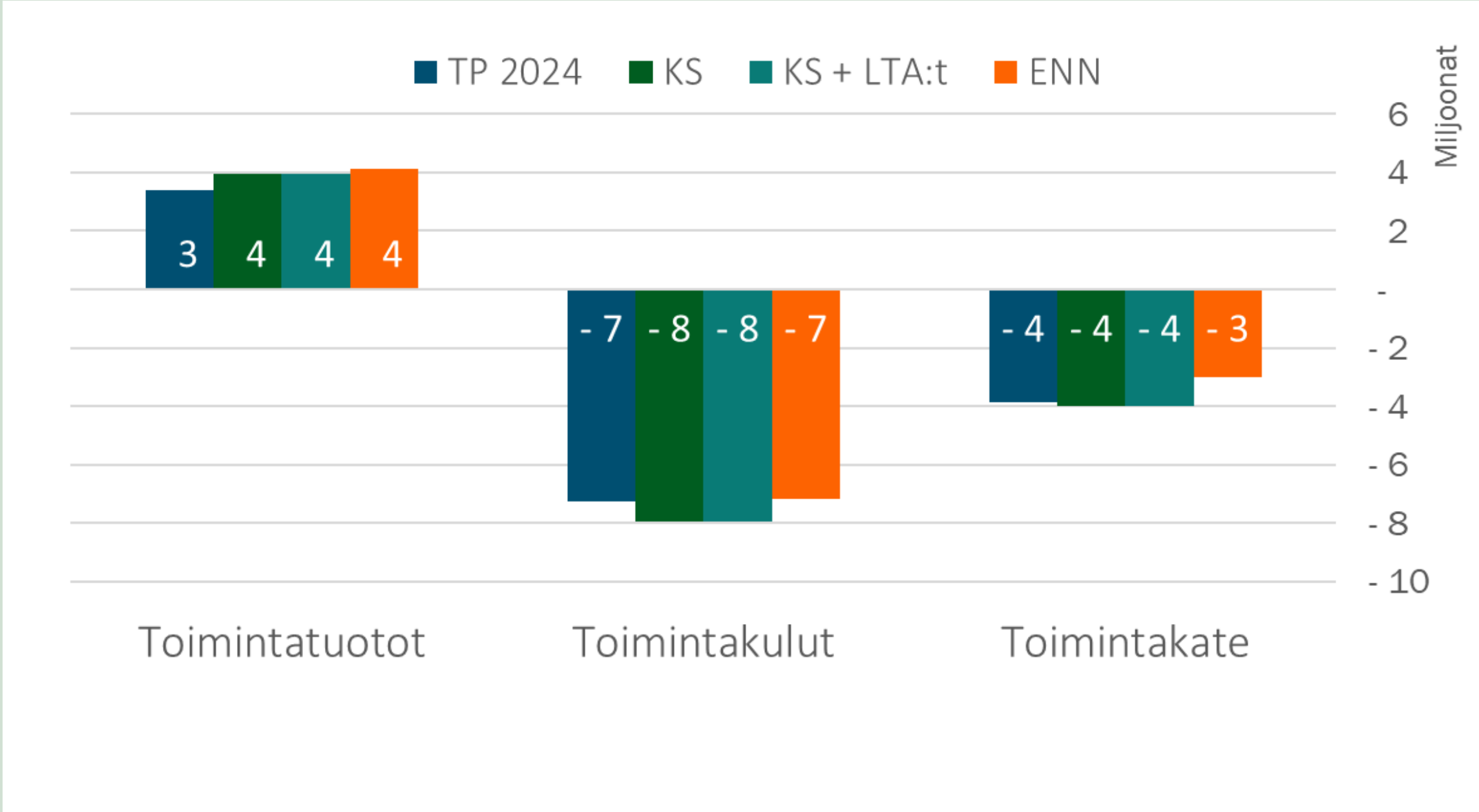
- Lahden yleiskaava 2035 sai lainvoiman 12.2.2025 ilman valituksia. Yleiskaavan 2035 (Y-205) toteutusohjelma vuosille 2026-2035 hyväksyttiin 19.3 kaupunkiympäristölautakunnassa.
- Vuoden 2025 aikana kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä on ollut 18 asemakaavaa ja kaksi kaavarunkoa sekä Arrajoen ja Arrajärven rantaosayleiskaavan tavoitteet ja mitoitusperiaatteet. Vuoden 2025 seurattavat asemakaavatyöt on käynnistetty. Karistonmäki I&II saivat lainvoiman ilman valituksia. Näkkimistö II:n kaavaehdotus asetettiin nähtäville. Kaksi yksityistä asemakaavan muutosta on peruttu epätarkoituksenmukaisina lautakunnan päätöksellä.
- Pippon eteläosan infran toteuttaamisen yleissuunnitelma valmistui huhtikuussa 2025. Em. kilpailutuksen mukaisesti suunnittelua on jatkettu katu- ja rakennussuunnitelmalla. Katusuunnitelma valmistui 10/2025 ja rakentamissuunnitelma valmistuu 03/2026. Pippon eteläosan asemakaava A-2873 lainvoimiastuu vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mikäli valtuuston päätöksestä ei valiteta. Alueen infran kilpailutus aloitetaan välittömästi kaavan lainvoimaistuttua tavoitteena 4/2026.
- Kujalankadun ja Vanhanradankadun asemakaavaehdotus A-2827a lainvoimaistui elokuussa 2025.
- Kisapuiston asemakaavan luonnosvaihtoehtojen (3 kpl) valmistelu on käynnissä keväällä 2025 sidosryhmien ja asukkaiden kanssa muodostettujen tavoitteiden pohjalta. Urheilukeskuksen kokonaisuuden suunnittelua jatkettiin kansainvälisen Europan-ideakilpailun voittajan ja toiseksi tulleen tiimien kanssa. Vesiliikuntakeskuksen sijaintivaihtoehtoja tarkasteltiin osana Tilakeskuksen vetämää hankesuunnittelua. Alatorin hotellikaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin XX ja työtä esiteltiin yleisötilaisuudessa syyskuussa.
- Sähköinen kiinteistönvaihdannan palvelu on käytössä ja suurin osa vuoden 2025 omakotitonttien luovutuskirjoista on allekirjoitettu sähköisesti.
- Maanvuokratulot (ulkoiset) tammi-joulukuu 17,3 milj.e.

Kaupunkisuunnittelun vastuualue

- Opiskelija-asumisen linjaukset tuleville vuosille hyväksyttiin KH:ssa syyskuussa.
- Lahti on mukana VARKE:n asumisneuvonnan viisivuotisessa projektissa. Projektin ajaksi palkattiin kolmas asumisneuvoja. VARKE:n (valtion) piti korvata projektin ajan 80 % asumisneuvonnan kustannuksista. VARKE laski avustusprosentin vuodelle 2025 36% toiminnan kokonaiskustannuksista sisältäen henkilöstökulut. Projektin tavoitteena toiminnan lakisääteistäminen. Toimintaa koordinoidaan yhdessä Lahden Talojen/hankeryhmän kanssa. Lahden Talot osallistuu toiminnan kustannuksiin 50/50 kaupungin kanssa .
- Lahti osallistuu Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisohjelmaan HVAn kanssa vuosille 2025 –2027. Hankkeen rahoitus tulee 80 % YM:ltä. Hankkeen tavoitteena on löytää keinot pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi Lahdessa. Työ aloitettu ja ohjausryhmä perustettu. Palveluiden ja toimintojen yhteiskehittäminen HVA:n kanssa käynnissä.
- Maaliskuussa tehtiin päätökset MAL sopimuskauden 2024-2027 pienistä valtion kanssa yhteisrahoitteisista (50/50) parantamishankkeista, joihin rahaa (10 + 10 milj. euroa). Lahden hankkeina asemanseudun liityntäpysäköintilaitos, MT140 kevyenliikenteenväylän jatko Jokimaan yrityspuistoon, Pippon liikennejärjestelyjen perusparannus ja Lahti-Pennala kevyenliikenteenväylän suunnittelu. Hankkeiden kustannusvaikutus kaupunki n. 5,6 milj. euroa ja valtio 4,6 milj. euroa). Suunnittelu käynnistyy 2025-2026 ja toimet siitä eteenpäin.
- Keskustavisio 2040 kärkihankkeita valmisteltiin: Keskustan vaihtopysäkki, Kauppatorin kehittäminen, Urheilukeskus ja Kisapuisto. Kisapuiston luonnosvaihtoehtoja valmisteltiin vuorovaikutuksessa asetettujen tavoitteiden pohjalta. Kauppatorin kehittämisestä järjestettiin KYMP sisäiset ryhmätyöt touko-kesäkuussa sekä koululaisten Minethon-tapahtuma lokakuussa. Keskustan vaihtopysäkkien vaihtoehtojen toimivuutta ja kustannuksia on vertailtu. Vaihtopysäkkikokeilusta päätettiin 16.12.2025 kaupunkiympäristölautakunnassa.

- RYHTI-kumppanitestaukshanke päättyi ja päätettiin osallistua seuraavaan RYHTI-avustushakuun kuntayhteistyönä, jossa Jyväskylä toimii päähakijana.
- Kehitetty kaupunkiympäristön sisäisen yhteistyön rakenteita asemakaavaprosessissa: lähtötietopaketti ja aloituskokouskäytäntö –pilotit.
- Lahden suunta –prosessia on kehitetty ja jatkuvalle yleiskaavatyölle on luotu kevyempi malli. Yleiskaavoitus on kehittänyt tarkemman suunnittelun ohjausta. Yleiskaavatyö tulee uudestaan vireille v. 2027 alusta.
- Arrajärven ja Arrajoen rantaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuuleminen oli toukokuussa. Suurin osa selvityksistä valmistui vuoden 2025 aikana.
- Kaavoituksen ja maapolitiikan tiedolla johtamista tukevan seurantatyökalun ensimmäinen versio on julkaistu ja se on kokeilukäytössä.
- Salpausselän kesäulkoilukartta 2025 on päivitetty ja julkaistu sekä saatavilla tulosteina mm. Lahti-pisteeltä. Lahti 120 v pyöräilyreitit on julkaistu karttapalvelussa ja nettisivuilla sekä viestitty kaupungin kanavissa ja Etelä-Suomen Sanomissa.
- Maastomittaukset 538 kpl (valmistuneet tehtävät)
- Kauppapalvelun tuotteet: 1607 kpl, tulot 55 405 euroa
- Kiinteistöveroprojektin osalta 2025 aikana on inventoitu yhteensä 290 kpl rakennusta, verottajalle esitettävä pinta-alamuutos +1 748 m2
- Uuden mikroliikkumisluvan lupaehdot valmisteltu.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue

RAKENTAMISLAIN MUKAISET
LUVAT
712

(Vuositavoite: 1 000)

- Tammi-joulukuussa rakennusvalvonnassa on myönnetty pääosin rakentamislupia sekä maisematyölupia ja poikkeamislupia 712 kpl (vertailuluku 2024: 556). (575 rakentamislupaa, 74 maisematyölupaa ja 63 poikkeamislupaa).
- Luvat ovat sisältäneet yhteensä 179 asuntoa (122).
- Toiminta etenee suunnitellusti. Uusien lakien tuomien muutoksien valmistelu jatkuu yksiköissä. Henkilöstön organisointia tehdään henkilöstösuunnitelman mukaisesti vastaamaan rakentamislain vaatimuksia. Rakentamislain uudistus näkyy ennustetusti hakemustyypeissä ja määrissä. Uusi rakennusjärjestys on käytössä ja rakennusvalvontauudistukseen valmistaudutaan.
- Elokuussa myönnettiin rakentamislupa Fazerin elintarviketehtaalle ja lokakuussa myönnettiin rakentamislupa Datakeskukselle.
- Myös eläinlääkintähuoltolain mukanaan tuomiin muutoksiin valmistaudutaan.
- Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualueella on toteutettu ennallistamishanketta. Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden päivittäminen on käynnissä. Porvoonjoen melontareitin kunnostus käynnistyi.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue

Rakennusvalvonta

- Tammi-joulukuussa rakennusvalvonnassa on myönnetty pääosin rakentamislupia sekä maisematyölupia ja poikkeamislupia 712 kpl (vertailuluku 2024: 556).
- Rakentamislain ja uuden rakennusjärjestyksen mukainen toiminta on käynnissä. 1.1.2026 alkaviin uusiin toimintatapoihin (ilmastoselvitykset, rakennustuoteluettelot sekä tietomallipohjainen rakentamislupa ja lupakäsittelyille asetetut määräajat) valmistautuminen on vireillä.
- Rakennustarkastajan rekrytointi keskeytettiin yhteistoimintamenettelyn takia.

Ympäristöpalvelut

- Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma 2025-2028 sekä suunnitelma 2025 hyväksyttiin lautakunnassa. Suunnitelman mukaiset tarkastukset toteutuivat yli 90 prosenttisesti vuoden 25 aikana.
- Tarkastettiin ympäristölupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisten toimintojen vuosiyhteenvedot. Laitosten vuosiyhteenvedot vastaanotettiin ensimmäistä kertaa valtakunnallisessa ympäristönsuojelun tietojärjestelmä YLVA:ssa.
- Tapahtumiin ja rakennushankkeisiin liittyviä meluilmoituspäätöksiä tehtiin 27 kpl.
- Ilmanlaatua tarkkailtiin ilmanlaadun yhteistarkkailusopimuksen mukaisesti Lahdessa ja Hollolassa. Helmikuussa tiedotettiin kaksi kertaa kaukokulkeutuneista pienhiukkasista ulkoilmassa ja maaliskuussa viisi kertaa katupölytilanteesta.
- Osallistuttiin Päijät- ja Kanta-Hämeen biondikaattoritutkimukseen.
- ePalautteita on käsitelty 164 kpl.

- Kuntotarkastamattomia öljysäiliöiden omistajia on kehoitettu teettämään öljysäiliötarkastuksia.
- Seudullinen pohjavesityöryhmä kokoontui ja kävi läpi pohjavesien suojelusuunnitelmien toimenpideohjelmaa.
- Valmisteltiin vesihuoltolain tehostetun valvonnan aloittamista.
- Ympäristökasvattajat ovat jatkaneet Salpausselkä Geoparkin ympäristökasvatuksen koordinointia ja kehittämistä, suunnitelleet, valmistelleet ja toteuttaneet perusopetuksen ympäristökasvatusohjelmaa sekä olleet mukana JunnuYliopiston kokonaisuuksien kehittämisessä.
- Ympäristöneuvonnan asiakaspalvelu jatkui. Vapaaehtoista asukastoimintaa tuettiin. Viestintää ajankohtaisista ympäristöasioista tehtiin eri alustoilla. Ympäristöneuvonta kokosi ja julkaisi esitteen kevään ja kesän luontoretkestä. Järjestettiin ympäristöviikkojen tapahtumia.
- Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualueen kunnostushankkeessa rakennettiin tekosaari ja luonnollinen saari sekä raivattiin vesakoita ja ruovikoita. Haitallisten vieraspientenpyynti aloitettiin.
- Valmisteltiin hulevesimaksun mahdollista käyttöönottoa koskevaa päätösaineistoa.
- Kaupungin metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden laadintatyötä edistettiin.
- Osallistuttiin kaavoitustyöhön ympäristönsuojelunäkökohtien huomioimiseksi. Annettiin lausuntoja mm. maisematyöluvista, kaavoista ja rakennushankkeista.
- Vedenlaatua seurattiin Vesijärvellä kahdella automaattisella vedenlaatuasemalla ja 16 pienjärvellä näytteenotoin.
- Porvoonjoen melontareittiä kunnostettiin.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue

Lahden ympäristöterveys (suluissa 2024 Q1-Q4)

Tammi-joulukuussa ympäristöterveyden elintarvikevalvonnassa tehtiin 446 (424) tarkastusta, josta 420 (393) olivat säännöllisen valvonnan tarkastuksia, muut olivat uusintatarkastuksia, toiminnan aloittamiseen liittyviä tarkastuksia tai muita reaktiivisia tarkastuksia. Terveysuojeluvalvonnassa tehtiin 234 (231) tarkastusta joista 171 (171) olivat säännöllisen valvonnan tarkastuksia. Muut tarkastukset ovat terveyshaittaepäilyn perusteella tehtyjä tarkastuksia, tai muita reaktiivisia tarkastuksia. Tupakka- ja lääkelainmukaisia tarkastuksia tehtiin 75 (32) kpl.

Ilmoituksia/lupahakemuksia on käsitelty elintarvikevalvonnassa 206 (197) kpl, terveydensuojeluvalvonnassa 69 (60) kpl, ja tupakka- ja lääkelainvalvonnassa 86 (18) kpl. Elintarvikevalvonnassa otettiin 110 (6) näytettä tammi-joulukuussa (projekti). Näytteenotto- ja mittauskertoja on ollut terveydensuojeluvalvonnassa 383 (264) kpl, joista 161 (157) kpl ovat liittyneet uimavesien laadun tarkkailuun, 101 (102) kpl talousveden laatuun, 116 kpl projektiin ja 5 kpl melumittauksiin. Terveysuojelu- ja elintarvikelain mukaisia hallinnollisia pakkokeinoja käytettiin tammi-joulukuussa 3 (2) kertaa.

Tammi-joulukuussa eläinlääkintähuollossa hoidettiin 3552 (3673) käyntiä. Eläinsuojelutarkastuksia tehtiin 166 (165) kpl ja päätöksiä 74 (81) kpl. Eläintautilain mukaisia tarkastuksia tehtiin 1 (2) kpl.

Jätehuolto

- Valmistauduttu kunnan järjestämän sekajätteen kuljetusten alkamiseen, jätehuoltomääräykset uudistettu ja hyväksytty lautakunnassa.
- Päätetty laajentaa pakollista biojätteen erilliskeräystä (tai kompostointia) 2026 vuoden alusta Vääksyn taajamaan ja Orimattilan keskustaaajamaan.
- Kartoitettu lietesäiliöllisten kiinteistöjä toimialueella kunnan järjestämien kuljetusten kilpailutusta ja järjestämistä varten. Kärkölän, Myrskylän, Pukkilan, Orimattilan ja Padasjoen viemäriverkoston ulkopuolisten rakennusten omistajat kontaktoitu (11 000 kiinteistöä).
- Tammi-joulukuussa 2025 tehtiin (suluissa 2024)
 - 456 jätehuollon keskeytyspäätöstä (254 kpl)
 - 115 tyhjennysvälin pidennyspäätöstä (66 kpl)
 - 6 erilliskeräyksestä poikkeamispäätöstä (1 kpl)
 - 74 päätöstä jätehuollon maksuista (58 kpl)
 - 3 muuta päätöstä (1 kpl)
- Lisäksi käsiteltiin:
 - 3640 rakennuksen kompostointi-ilmoitus (5562 kpl)
 - 87 rakennuksen kompostoinnin lopettamisilmoitus (166 kpl)
 - 3 rakennuksen pienpuhdistamolietteen kompostointi
 - 0 rakennuksen lietteen kalkkistabilointi ja peltolevitys

Investointien tilannekatsaus

31.12.2025

INVESTOINTI-
MENOT

23,8

milj. euroa

(KS+LTA:t: 81,5 %)

INVESTOINTI-
TULOT

1,9

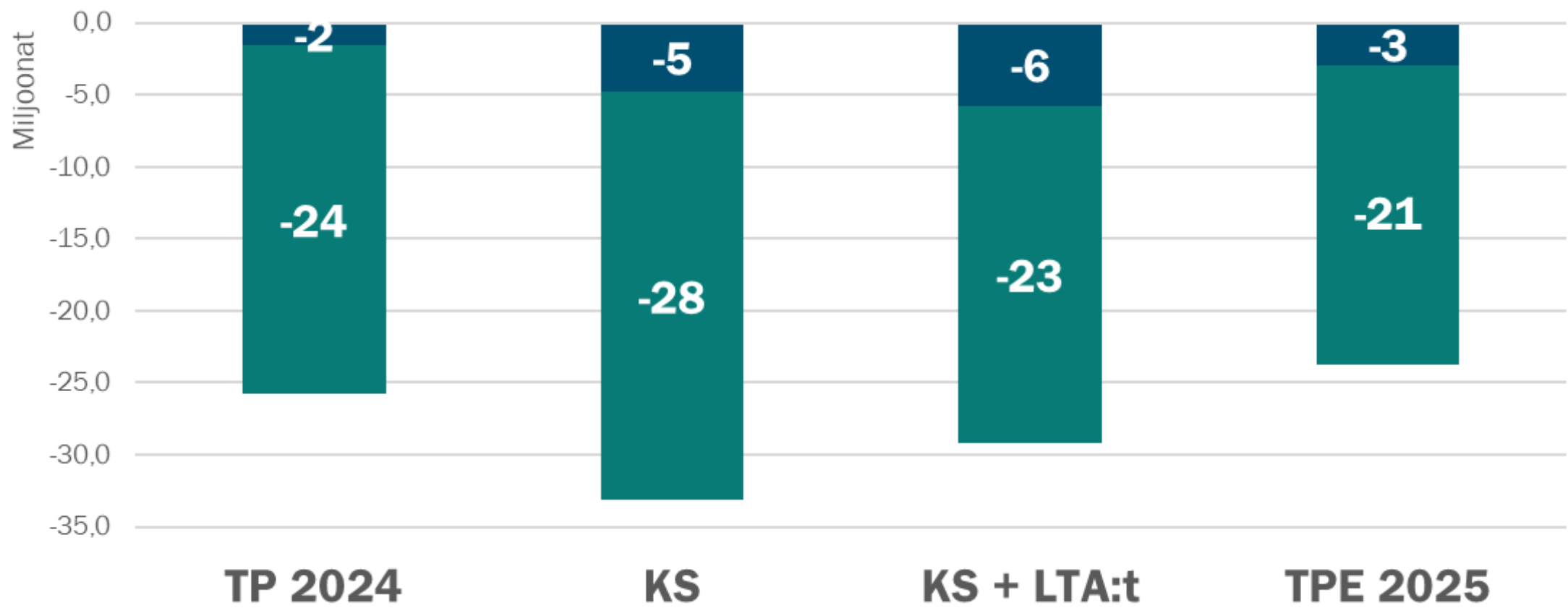
milj. euroa

(KS+LTA:t: 54,8 %)

- Maan myynnin tuloja on kertynyt tammi-joulukuussa noin 9,65 milj. euroa (sisältäen luovutusvoitot). Maata on myyty yhteensä 41,39 ha.
- Maan ostoihin on tammi-joulukuussa käytetty 2,79 milj. euroa. Maata on hankittu tammi-joulukuussa yhteensä 116,48 ha. Maanhankinnan vuotuinen tavoite on 40 ha.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteumana budjetti alitettiin 2 585 635 eurolla. Perusohjelman lievä ylitys katettiin elinvoimahankkeiden kokonaisuudesta, jossa kaikkia hankkeita ei saatu toteutuskelpoisiksi.

Investointimenot

■ Kiinteä omaisuus ■ Julkinen käyttöomaisuus

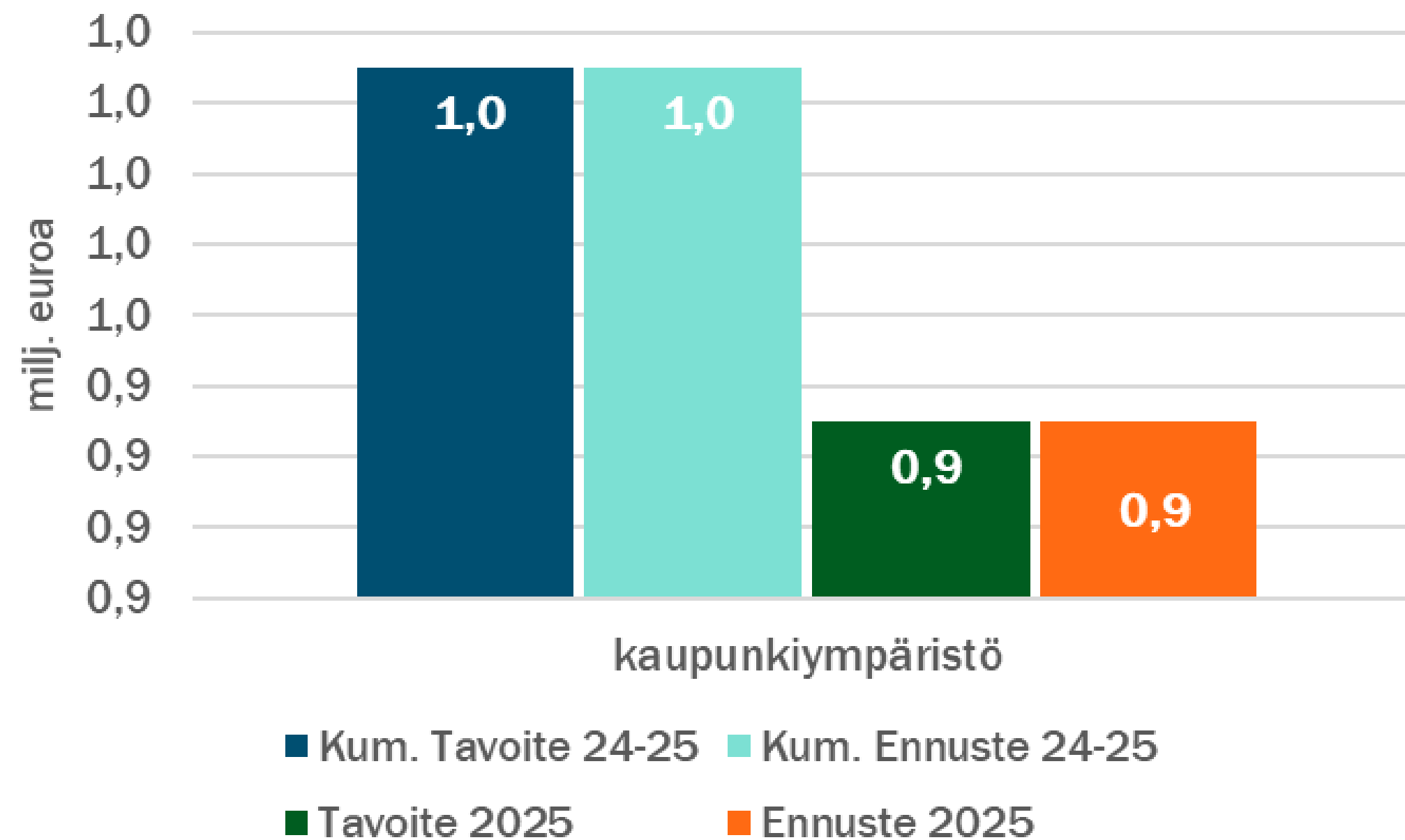
Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

ennuste -0,9 milj. euroa (tavoite -0,9)

- Kaupunkiympäristön palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 4,0 milj. euroa
- Vuodelle 2025 asetettuja toimenpiteitä on 0,9 milj. euroa
- Talouden tasapaino-ohjelman ennustetaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti vuonna 2025.
 - Vuokratuottojen tason ennustetaan olevan talousarviota suurempi
 - Kadunvarsipysäköinnin hinnoitteluun tehtyjen muutoksien ennustetaan lisäävän pysäköinnin tuloja.

TT-ohjelman toteumaennuste,
kaupunkiympäristö

Liitteet

- Talouden toteuman seuranta yksiköittäin
- Strategian kärkihankkeiden toteumat 2025
- Sanastositteet

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Palvelualue*

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
⊕ Toimintatuotot	45 513 t. €	48 173 t. €	105,8%	-2 661 t. €
⊕ Valmistus omaan käyttöön	514 t. €	834 t. €	162,3%	-320 t. €
⊕ Toimintakulut	-64 532 t. €	-58 813 t. €	91,1%	-5 719 t. €
⊕ Toimintakate	-18 505 t. €	-9 805 t. €	53,0%	-8 700 t. €

Kaupunkiympäristön sitovuus

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
⊕ Toimintatuotot	27 717 t. €	30 982 t. €	111,8%	-3 265 t. €
⊕ Valmistus omaan käyttöön	514 t. €	834 t. €	162,3%	-320 t. €
⊕ Toimintakulut	-37 722 t. €	-32 816 t. €	87,0%	-4 906 t. €
⊕ Toimintakate	-9 492 t. €	-1 000 t. €	10,5%	-8 492 t. €

*Sisältää joukkoliikenteen

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Kaupunkiympäristön sitovuus

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
☐ Toimintatuotot	27 717 t. €	30 982 t. €	111,8%	-3 265 t. €
☐ Myyntituotot	3 253 t. €	4 236 t. €	130,2%	-982 t. €
☐ Maksutuotot	5 759 t. €	5 236 t. €	90,9%	523 t. €
☐ Tuet ja avustukset	20 t. €	1 032 t. €	5162,5%	-1 012 t. €
☐ Muut toimintatuotot	18 684 t. €	20 477 t. €	109,6%	-1 793 t. €
☐ Valmistus omaan käyttöön	514 t. €	834 t. €	162,3%	-320 t. €
☐ 3710 - Valmistus omaan käyttöön	514 t. €	834 t. €	162,3%	-320 t. €
☐ Toimintakulut	-37 722 t. €	-32 816 t. €	87,0%	-4 906 t. €
☐ Henkilöstökulut	-12 864 t. €	-12 367 t. €	96,1%	-497 t. €
☐ Palvelujen ostot	-21 226 t. €	-17 028 t. €	80,2%	-4 199 t. €
☐ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 604 t. €	-1 652 t. €	103,0%	47 t. €
☐ Avustukset	-152 t. €	-58 t. €	37,9%	-94 t. €
☐ Muut toimintakulut	-1 875 t. €	-1 711 t. €	91,3%	-164 t. €
☐ Toimintakate	-9 492 t. €	-1 000 t. €	10,5%	-8 492 t. €

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Kaupunkiympäristön yhteiset

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
☐ Toimintatuotot		-6 t. €		6 t. €
☐ Maksutuotot		1 t. €		-1 t. €
☐ Muut toimintatuotot		-6 t. €		6 t. €
☐ Toimintakulut	-629 t. €	-658 t. €	104,6%	29 t. €
☐ Henkilöstökulut	-244 t. €	-255 t. €	104,3%	11 t. €
☐ Palvelujen ostot	-249 t. €	-297 t. €	119,2%	48 t. €
☐ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 t. €	-54 t. €	571,5%	45 t. €
☐ Muut toimintakulut	-127 t. €	-52 t. €	41,3%	-74 t. €
☐ Toimintakate	-629 t. €	-664 t. €	105,5%	34 t. €

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Kaupunkisuunnittelu

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
☐ Toimintatuotot	19 003 000 €	21 501 808 €	113,1%	-2 498 808 €
☐ Myyntituotot	10 000 €	476 616 €	4766,2%	-466 616 €
☐ Maksutuotot	2 291 900 €	1 486 604 €	64,9%	805 296 €
☐ Tuet ja avustukset		522 867 €		-522 867 €
☐ Muut toimintatuotot	16 701 100 €	19 015 721 €	113,9%	-2 314 621 €
☐ Valmistus omaan käyttöön		1 610 €		-1 610 €
☐ 3710 - Valmistus omaan käyttöön		1 610 €		-1 610 €
☐ Toimintakulut	-10 184 500 €	-7 908 846 €	77,7%	-2 275 654 €
☐ Henkilöstökulut	-4 595 900 €	-4 366 327 €	95,0%	-229 573 €
☐ Palvelujen ostot	-4 767 600 €	-2 874 422 €	60,3%	-1 893 178 €
☐ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85 500 €	-38 532 €	45,1%	-46 968 €
☐ Avustukset	-140 000 €	-37 757 €	27,0%	-102 243 €
☐ Muut toimintakulut	-595 500 €	-591 809 €	99,4%	-3 691 €
☐ Toimintakate	8 818 500 €	13 594 571 €	154,2%	-4 776 071 €

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Kaupunkitekniikka

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
☐ Toimintatuotot	19 003 t. €	21 502 t. €	113,1%	-2 499 t. €
☐ Myyntituotot	10 t. €	477 t. €	4766,2%	-467 t. €
☐ Maksutuotot	2 292 t. €	1 487 t. €	64,9%	805 t. €
☐ Tuet ja avustukset		523 t. €		-523 t. €
☐ Muut toimintatuotot	16 701 t. €	19 016 t. €	113,9%	-2 315 t. €
☐ Valmistus omaan käyttöön		2 t. €		-2 t. €
☐ 3710 - Valmistus omaan käyttöön		2 t. €		-2 t. €
☐ Toimintakulut	-10 185 t. €	-7 909 t. €	77,7%	-2 276 t. €
☐ Henkilöstökulut	-4 596 t. €	-4 366 t. €	95,0%	-230 t. €
☐ Palvelujen ostot	-4 768 t. €	-2 874 t. €	60,3%	-1 893 t. €
☐ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-86 t. €	-39 t. €	45,1%	-47 t. €
☐ Avustukset	-140 t. €	-38 t. €	27,0%	-102 t. €
☐ Muut toimintakulut	-596 t. €	-592 t. €	99,4%	-4 t. €
☐ Toimintakate	8 819 t. €	13 595 t. €	154,2%	-4 776 t. €

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Tiliryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Määrärahaa jäljellä
☐ Toimintatuotot	3 949 t. €	4 135 t. €	104,7%	-187 t. €
☐ Myyntituotot	982 t. €	1 168 t. €	118,9%	-185 t. €
☐ Maksutuotot	2 946 t. €	2 906 t. €	98,6%	41 t. €
☐ Tuet ja avustukset	20 t. €	62 t. €	309,8%	-42 t. €
☐ Valmistus omaan käyttöön		14 t. €		-14 t. €
☐ 3710 - Valmistus omaan käyttöön		14 t. €		-14 t. €
☐ Toimintakulut	-7 924 t. €	-7 157 t. €	90,3%	-767 t. €
☐ Henkilöstökulut	-5 140 t. €	-5 157 t. €	100,3%	17 t. €
☐ Palvelujen ostot	-2 030 t. €	-1 339 t. €	66,0%	-691 t. €
☐ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-121 t. €	-93 t. €	77,1%	-28 t. €
☐ Avustukset	-12 t. €	-20 t. €	163,9%	8 t. €
☐ Muut toimintakulut	-621 t. €	-547 t. €	88,2%	-73 t. €
☐ Toimintakate	-3 975 t. €	-3 008 t. €	75,7%	-967 t. €

Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

Investointiryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
Investointimenot	-23 414 t. €	-20 829 t. €	89,0%
20 Julkinen käyttöomaisuus	-23 414 t. €	-20 829 t. €	89,0%
202 Elinvoimahankkeet	-4 000 t. €	-499 t. €	12,5%
203 Kadunrakennus	-10 295 t. €	-11 473 t. €	111,4%
204 Liikennevalot	-300 t. €	-401 t. €	133,8%
205 Liikuntarakentaminen	-2 300 t. €	-2 773 t. €	120,6%
206 Satamat	-2 619 t. €	-532 t. €	20,3%
207 Ulkovalaistus	-2 000 t. €	-1 900 t. €	95,0%
208 Viheralueet	-1 900 t. €	-3 250 t. €	171,0%
Rahoitusosuudet	450 t. €	488 t. €	108,4%
20 Julkinen käyttöomaisuus	450 t. €	488 t. €	108,4%
Netto	-22 964 t. €	-20 341 t. €	88,6%

Investointiryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
Investointimenot	-5 750 t. €	-2 925 t. €	50,9%
10 Kiinteä omaisuus	-5 750 t. €	-2 925 t. €	50,9%
Investointitulot	3 000 t. €	1 403 t. €	46,8%
10 Kiinteä omaisuus	3 000 t. €	1 403 t. €	46,8%
Netto	-2 750 t. €	-1 522 t. €	55,4%

Investointiryhmä	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
Investointimenot	-200 t. €	-163 t. €	81,4%
22 Irtain omaisuus	-200 t. €	-163 t. €	81,4%
228 Kaupunkiympäristö	-200 t. €	-163 t. €	81,4%
Rahoitusosuudet		6 t. €	
22 Irtain omaisuus		6 t. €	
Netto	-200 t. €	-157 t. €	78,4%

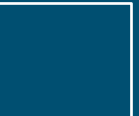
Strategian kärkihankkeet 2025 **KYMP**

- 1. Johtava ympäristökaupunki Lahti**
- 2. Osaava Lahti**
- 3. Elävä Lahti**
- 4. Hyvinvoiva Lahti**
- 5. Houkutteleva työyhteisö Lahti**

KYMP

Kärkihankkeiden toteumat 2025

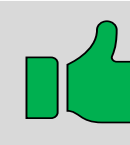
- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

- 1. Johtava ympäristökaupunki Lahti**
- 2. Osaava Lahti**
- 3. Elävä Lahti**
- 4. Hyvinvoiva Lahti**
- 5. Houkutteleva työyhteisö Lahti**

		
4 KPL	7 KPL	0 KPL

Johtava ympäristökaupunki Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Edistämme luontoposiitiivisuutta
	Edistämme uusiutuvia käyttövoimia liikenteessä
	Tiivistämme yritysysteistyötä ilmasto- ja luontotavoitteissa
	Toteutamme kestävän liikkumisen vuoden 2025
	Vauhditamme siirtymistä kestäväan rakentamiseen
	Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä luontolähtöisesti: Luontoaskel terveyteen –planetaarisen terveyden ohjelman toteutus

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahti on hiilineutraali 2025
- Kiertotalous liiketoiminta kasvaa
- Lahtelaiset ovat terveempiä ja liikkuvat enemmän
- Suurin osa uudesta rakentamisesta sijoittuu kestäville kaupunkirakenteen vyöhykkeille
- Luonnon monimuotoisuus vahvistuu

Johtava ympäristökaupunki

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Edistämme luontoposiitiivisuutta (Elvo+kymp+sivi) 	Elvo: Lähtö: Strategiaan kirjattu tavoitteeksi luonnon monimuotoisuuden vahvistuminen, sen toteuttamiseksi asetettu/valmisteltu luontoposiitiivisuustavoite ja laskettu luontojalanjälki. Tavoite: Toimenpideohjelma laadittu ja toteutus aloitettu. Kymp: Lähtö: Kaupunkipuurekisteri on ajan tasalla, kaupunkipuulinjaus ja viheralueohjelma hyväksytty (KV) Tavoite: Kartoitetaan kaupunkitasoisesti katupuupotentiaali (mihin mahtuu) ja tehdään investointiohjelma seuraaville 4-5 vuodelle Tehdään kestäviä ratkaisuja juhlistamaan kaupungin 120 v. juhlavuotta Kehitetään kaavoituksen käyttöön paikallisen tason luontojalanjälki- ja kaavatalouslaskentamenetelmä tutkimusyhteistyön kautta. Sivi: Perusopetuksen ympäristökasvatusohjelman laatiminen lv 2024-25, toimeenpano 1.8.2025 alkaen	Kuntalaiskysely, tehty/ei Toimenpideohjelman valmiusaste Katupuupotentiaali on kartoitettu kaupunkitasoisesti, kyllä/ei Uusia katupuita lisätty lkm. Investointiohjelma valmis, (kyllä/ei) Viherkertoimen käyttö asemakaavoissa ja rakennusluvissa (kpl) (= ”luontokädenjälki”) Kaavatalous- ja luontojalanjälkilaskennan menetelmiä on kehitetty ja pilottikohde laskettu 2025. Jatkuu seuraavina vuosina. Toimeenpanon aloitus 1.8.25 alk. (kyllä/ei)	Luonto- ja kaupungin kasvutavoitteiden yhteensovittaminen Osaamisen puute. Toimintatapojen uudistamisessa kyse kulttuurin muutoksesta, mikä tapahtuu hitaasti Resurssien puute. Luontojalanjäljen laskentamenetelmää ei saada kehitettyä. Opettajat eivät ota käyttöön (kuormitus)	-Luontoposiitiivisuustiekartta on valmisteltu ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 21.1.2026 -Toimenpideohjelman valmiusastetta aletaan mitata vuonna 2026. -Erillistä kuntalaiskyselyä ei ole toteutettu. Teema on kuitenkin sisältynyt lukuisiin kaupungin tekemiin kyselyihin. -Maaliskuun sidosryhmätapaaminen kokosi yhteen noin 100 sidosryhmien edustajaa luontoposiitiivisuus ja –terveys teeman äärelle. -Luontoposiitiivinen elämä hankkeen vaihe 1 saatiin päätökseen ja vaiheelle 2 saatiin jatkorahoitusta 30.9.2026 asti. Vaihe 2 on käynnistetty toukokuussa 2025. Hankkeen vaiheessa toteutettu ja ollaan toteuttamassa useita toimenpiteitä luonnonmonimuotoisuuden edistämiseksi kuten vahvistettu tukea ja viestintää yrityksille luontoasioissa. -Kaupungin luontojalanjälki on laskettu LUT:n toimesta helmikuussa 2025 -Luonnonmonimuotoisuutta on vahvistettu siinä määrin, kun on pystytty ilman hyväksyttyä luontoposiitiivisuuden tiekarttaa. Kaupunkiympäristölautakunta päätti viherkertoimen käyttöönotosta kokouksessaan 23.4.2025. Viherkertoimen käyttöä on edellytetty rakennusjärjestyksen mukaisesti omakoti- ja paritaloja suuremmissa uudis- ja lisärakentamishankkeissa. Asemakaavoissa on tehty viherkerrointarkastelut. Laskentamenetelmiä on kehitetty Planect-työkalussa yhteistyössä Sitowisen kanssa kahdessa kehittämishankkeessa: yleiskaavatason ilmastolaskenta ja luontojalanjäljen laskenta. Konsultti on tavoiteaikataulusta jäljessä laskentatyökalun kehittämistyössä. Yleiskaavan reservialueiden laskentapilotointi toteutetaan vuonna 2026, kun työkalu valmistuu. Pilotointi asemakaavoituksessa jatkuu vuonna 2026. Juhlavuoden 120 puuta istutettiin lokakuussa Uudenmaankadun ja Ritaniemenkadun viheralueille. Katupuupotentiaalia on olemassa sekä aiemmin istuttamattomille alueille että puuston uusintatarvetta.

Johtava ympäristökaupunki

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Edistämme uusiutuvia käyttövoimia liikenteessä (sähkö, vety, biokaasu). (Kymp) 	Lahti on heinäkuussa 2024 voimaan tulleessa TEN-T-asetuksessa nimetty kaupunkisolmukohdaksi. Solmukohdassa pitää olla 2025 loppuun mennessä yksi latausasema ja 2030 loppuun mennessä vedyn tankkausasema raskaan liikenteen tarpeisiin. TAVOITE: Kaupunki asemakaavoittaa vähintään yhden TEN-T- ja AFIR-asetusten edellyttämän latausaseman ehdotusvaiheeseen.	Asemakaavoitettujen latausasemien lkm.	Mahdolliset selvitystarpeet hidastavat prosessia. Valitusriskit kaavoitusvaiheessa	Vedyn jakeluasemavaraukset (2 kpl) on osoitettu kaavaehdotuksissa A-2827b (Kujalankatu, Vanhanradankatu) ja A-2873b (Pippon eteläosa). Kummassakin kaavassa raskaan liikenteen latausasemavarauksia on osoitettu useammalle tontille. Kaava A-2827b on saanut lainvoiman 6.8.2025. Kaupunginvaltuusto 15.12.2025 §127 on hyväksynyt kaavan A-2873b.

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Toteutamme kestävän liikkumisen vuoden 2025 (Kymp + elvo+ sivi) 	Lähtö: Liikennesektorilla tarvitaan merkittäviä päästövähennyksiä asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Tavoite: Kestävän liikkumisen vuosi toteutetaan laajassa yhteistyössä. Teemavuonna toteutetaan erilaisia kokeiluja sekä viestintää kestävän liikkumisen ja Lahden elinvoimaisuuden edistämiseksi. Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvaa 3,5% vuodessa. Lähtö: Työsuhdematkalippua on vuonna 2024 pilotoitu yrityksille. Mankeli-työsuhdematkalippua ei tällä hetkellä ole. Tavoite: Kehitetään Mankelien ja joukkoliikenteen integroimista esimerkiksi yhteisillä lipputuotteilla tai kampanjoilla. Tavoitteena lisätä työsuhdematkalipun käyttöä. Tavoitteena lisätä mankelien käyttöä 10%. Kehitetään tapahtumiin saapumista kestävillä kulkumuodoilla: Aktiivinen yhteistyö LSL. Tavoitteena 5 yhteistyökumppania.	Päästövähenny svaikutukset Joukkoliikentee n käyttö, Työsuhdematk alipun käyttö. Yhteistyökump paneiden lkm. Mankelien käyttömäärät Yhteistyökump paneiden lkm.	Aikataulu, päätöksenteko, kustannukset	Asiakassegmentointitutkimus on valmistunut 3/2025. Segmenttejä käyttöönotettu joukkoliikenneyksikön sisäisesti ja käyttöönotto etenee brändityön ja uudistuksen yhteydessä alkuvuodesta 2026. Työmatkaliikkumista on edistetty KELPO-hankkeen kanssa sekä markkinoinnin toimesta. E-passi tullut käyttöön maksutapana Waltille. Työmatkaliikkumiskysely toteutettu (mukana kaupungin lisäksi hyvinvointialue, konserniyhtiöitä). Organisaatiokohtaiset tulokset jaettu; koko kyselyn analysointi 2026 puolella. Vuonna 2025 Mankeleiden kokonaislainausmäärä on kasvanut 17,6 % edellisvuodesta (2024: 329 589, 2025: 387 583) Kauden 2025 aikana otettu käyttöön työmatkaeduista Edenred Mankeleiden Tap&Ride-maksutavalle. E-passi tulee käyttöön kaudelle 2026 Freebiken backend-järjestelmän päivityksen myötä. Mankeleiden lipputuotteiden lisäämistä Waltti-mobiiliin selvitetty yhdessä Waltin kanssa, mutta tätä ei kustannussyistä ja Freebiken backend-päivityksen myötä edistetty pidemmälle vuonna 2025. Otetaan tämä mahdollisessa tulevassa hankinnassa paremmin huomioon. Tapahtumalipusta on käyty keskustelua tapahtumapalvelujen kanssa ja tapahtumapalvelut ovat tunnistaneet tapahtumien tarpeen ja kysynnän tuotteelle. Suoria kontakteja tapahtumajärjestäjiin on kuitenkin osin rajoittanut resurssit. Tapahtumalippu on kuitenkin vuoden mittaan ollut käytössä useammassa tapahtumassa. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet Q3 jälkeen +0,4%. Matkustajia oli 2024: 7 937 306, 2025: 8 042 967. Kasvua vuodessa 1,3%. Koulumatkaliikkumisen kehittämisen pilotointitoimenpiteet on saatu päätökseen ja palautteet kerättiin joulukuussa 2025. Laadittu nykytilaselvitys kestävästä liikkumisesta (kävely ja pyöräily). Koululiikkumissuunnitelmat sekä -malli ovat pääosin valmistuneet. Aukasviestintäkampanja "Kestävät lahtelaiset liikkujat" toteutettu. Nuorten harrastusmatkakysely toteutettu yhteistyössä urheiluseurojen kanssa. Alakoululaisille laadittu kestävän liikkumisen diasarja (osa Lahden kaupungin ympäristökasvatusohjelmaa; jaetaan myös P-H:n muihin kuntiin). Päästövähennysvaikutusselvitys valmistunut.

Johtava ympäristökaupunki

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Vauhditamme siirtymistä kestäväan rakentamiseen (KYMP+Kasvupal velut) 	Lähtötilanne: Tavoite on asetettu. Kiertotalouden tiekartan yhtenä toimenpidekokonaisuutena on lisätä kiertotalouden ja muiden kestävyyskriteerien käyttöä hankinnoissa sekä edistää kiertotaloutta kaupunki- ja infrasuunnittelun lähtökohtana. TAVOITE: Vähähiilisen ja uusiorakentamisen edistäminen. Vähähiilisyyden arviointia tehdään uusien alueiden esi- ja infrarakentamisen rakennussuunnitteluhankkeissa ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisuissa vähähiilisyyden ja uusiorakentamisen edistämiseksi. Uusiomateriaalien käyttömahdollisuudet tarkastellaan osana suunnittelua. Tavoitteena lisätä kestävien hankintakriteerienkäyttöä infrarakentamisen urakkahankinnoissa. Ilmastonmuutoksen haasteet: Koulujen ja päiväkotien piharakentamisessa varaudutaan ilmastonmuutokseen sekä kehitetään sopeutumISRatkaisuja nykyiseen ja tulevaisuudessa rakennettavaan rakennuskantaan Rakennusmateriaalien käytön tehokkuus ja alkuperä Kehitetään toimintamalli materiaalitehokuuden edistämiseksi talonrakennushankkeissa ja pilotoidaan yhdessä käynnistyvässä rakennushankkeessa. Vähennetään tyhjien tilojen neliömäärä vähenee 5 %	Tehdyt suunnitteluvaiheen vähähiilisyyden arvioinnit (osuus uusien alueiden suunnitelmista) Kiertotalous, uusiorakentaminen ja kestävyyskriteerit huomioitu suunnitteluttamisen ja rakennuttamisen asiakirjapohjissa ja ohjedokumenteissa. (toteutunut/ei toteutunut) Päivitystyö on jatkuvaa. Uusiotuotteesta rakennetun meluntorjuntarakenteen pilottihanke, johon haettu/saatu investointirahoitus/-tuki (toteutunut/ei toteutunut) Toimintakonsepti luotu koulujen ja päiväkotien pihojen rakentamiseen, kyllä/ei. Toimintamalli on luotu, kyllä/ei Tyhjien tilojen neliömäärä.	Suunnittelu- ja rakennuttamisvaiheen kustannusten nousu. Toimintatapojen uudistaminen voi olla hidasta. Painoarvon antaminen vähähiilisille ratkaisuille vrt. kustannuksille päätöksenteossa. Ei saada rahoitusta, ei löydy sopivaa kohdetta Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen Kustannusriski Markkinariski Suojelu- ja kulttuurihistorialliset arvot väestökehitys	Kunnallisteknisten suunnitelmien suunnitteluohjeiden ja suunnitelmien laatimisoHjeiden päivitys on tehty. Päivityksen pääpaino on ollut kiertotalouden huomiointi. Dokumentteja päivitetään jatkossa tarpeen mukaan. Kaupunkisuunnittelun ja kaupunkitekniikan käyttöön on laadittu maarakentamiskohteen uusiomateriaalien tarkistuslista sekä massataulukko, jota voidaan käyttää kaavoituksesta alkaen ja päivittää suunnittelun edetessä. Taulukkoa kehitetään edelleen saatujen kokemusten perusteella. Ympäristöselosteiden tulkintaoppaan luonnos valmis kommentointikierrokselle. BF IJH- rahoitushakua varten valmistellaan projektisuunnitelmaa. Skaalataan BF:n kannustamana maakuntaa tukevaksi. Mukana Heinola ja Kärkölä. Päällysteiden uusioraaka-aineiden mittarit (hiili-/kustannusbudjetti) ja osaoptimointi työkalujen selvitystyö käynnistetty.

Osaava Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Houkuttelemme uusia yrityksiä, turvaamme nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet, kasvatamme yritystonttitarjontaa ja systematisoimme kaupungin yritysysteistyötä.
	Edistämme ja tuemme LUT-yliopiston kasvua Lahdessa entisestään.
	Tiivistämme yrittäjäyyskasvatus -yhteistyötä yritysten ja järjestöjen kanssa
	Kehitämme Lahden ja Päijät-Hämeen työllisyysalueen työnantaja- ja yritysasiakkaiden palvelukonseptin
	Edistämme työllisyyspalvelujen normien purkua toteuttamalla alueellisia pilotteja esim. VM:n käynnistämien hankkeen osana
	Panostamme nuorten, alle 29-vuotiaiden sekä juuri työttömäksi jääneiden (0-6 kk) työllistymiseen. Näin vähennämme kaupungin rahoitusvastuuta työttömyysturvan rahoituksesta ja estämme pitkäaikaistyöttömyyttä.
	Käynnistämme perusopetuksen englanninkielisen opintopolun ja laajennamme IB-lukion kaksisarjaiseksi.

Tukee strategian tavoitteita:

- Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa
- Yrittäjien arvio elinkeinopolitiikasta paranee
- Yritysten investoinnit lisääntyvät Lahden alueella
- Lahdessa on korkeakouluopiskelijoita 8500 hlöä v. 2026 ja 10 000 hlöä v.2030
- Lahden koulutustaso nousee
- Työllisyys kehittyy positiivisesti
- Osaavan työvoiman saatavuus parantuu

Osaava Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Houkuttelemme uusia yrityksiä, turvaamme nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet, kasvatamme yritystonttitarjontaa ja systematisoimme kaupungin yritysysteistyötä. (Elvo + Kymp) 	Tavoite: Vahvistaa yhteistyötä kasvu- ja kumppanuussopimus yritysten kanssa. Edellyttää merkittävää työpanosta ja yhteistyötä Ladecin kanssa. Laadimme vähintään 1-2 kasvu- ja kumppanuussopimusta. Pippon III-vaiheen tavoitteet: -tasaussuunnitelma (syntyvien massojen optimointi) ja katujen rakentamisen yleissuunnitelma valmiit -asemakaava vähintään ehdotusvaiheessa. Asemakaavassa osoitetaan - paikat myös läjitettäville ylijäämämassoille. -kadunrakentamis ja tasausurakan kilpailutusasiakirjat laadittu - Nastola-Uusikylä radanvarren yritysalueen kannattavuusselvityksen ja mahdollisena jatkotyönä kaavarungon laadinta. - Jokimaan yritysalueen asemakaava ehdotusvaiheessa Tavoite: Elinkeinoelämän alueiden asemakaavoitettu kokonaispinta-ala kasvaa min 10ha.	Laadittujen kasvu- ja kumppanuussopimusten lkm. Tasaus ja katujen rakentamisen yleissuunnitelma valmis (kyllä/ei) Asemakaava ehdotusvaiheessa (kyllä/ei) Kilpailutusasiakirjat valmiit (kyllä/ei) Selvitys valmis (kyllä/ei). Asemakaava ehdotusvaiheessa (kyllä/ei) Elinkeinoelämän alueiden asemakaavoitettu kokonaispinta-ala	Resurssien puute. Mahdolliset kilpailutusvaiheen valitukset. Henkilöresurssien puute. Tavanomaiset asemakaavaprosesseihin liittyvät riskit; mm. yllättävät selvitystarpeet ja mahdolliset valitukset.	- Pippon eteläosan infrasuunnittelun kilpailutus tehtiin v. 2024. Yleissuunnitelma valmistui huhtikuussa 2025 ja suunnitelmat olivat nähtävillä olevan Pippo etelä -kaavaehdotuksen liitteenä. Katusuunnitelma valmistui 10/2025 ja rakentamissuunnitelma valmistuu 03/2026. - Kaupunginvaltuusto (15.12.2025 §127) on päättänyt Pippon eteläosan asemakaava A-2873b hyväksymisestä. Muutoksenhaku aika päättyy 26.1.2026. - Kariston päivittäistavarakaupan mahdollistava Siivolankatu 4 asemakaava A.2923 on saanut lainvoiman 6.8.2025 - Helsingintien länsipuolen asemakaavan (A-2844) ehdotus oli nähtävillä 25.9.-14.11.2025. Kaavasta on jätetty muistutuksia, ja se etenee kh:n käsittelyyn alkuvuonna 2026. - Pippo III (A-2873b) ja Helsingintien länsipuoli (A-2844a) -asemakaavaehdotusten yhteenlaskettu elinkeinoelämän alueiden pinta-ala: 60,1 ha. - Vuoden 2025 aikana solmittu kaksi uutta kasvu-/kumppanuussopimusta. Elokuussa 2025 päätettiin kasvusopimuksen allekirjoittamisesta DayOne kanssa datakeskushankkeeseen liittyen. Joulukuussa 2025 allekirjoitettu ohjelmistoalan kumppanuussopimus, jossa mukana Lahden kaupungin lisäksi, Ladec, LUT-yliopisto, LAB-ammattikorkeakoulu sekä yli 10 paikallista softa-alan yritystä.

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Edistämme ja tuemme LUT-yliopiston kasvua Lahdessa entisestään. (Elvo+kymp) 	LUT-yliopisto on kasvanut Lahdessa nopeasti. Vuonna 2026 yliopisto käynnistää rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutus- ja tutkimustoiminnan Lahdessa, joka merkitsee noin 500-600 uutta opiskelijaa. Kaupunkia tarvitaan tukemaan uuden toiminnan sujuvaa käynnistämistä (mm. yritysysteistyö, tilat ja laboratoriot, opiskelija-asuminen, markkinointi jne.) LUT-konsernin toiminta sijaitsee tällä hetkellä Niemen kampuksella. Toiminnan kasvaessa merkittävästi tulevana vuosina on tarpeen tarkastella Niemen ja tiedepuiston alueen kehittämismahdollisuuksia. Työtä tehdään yhteistyössä LUT-konsernin, kaupungin ja LADECin kanssa. Tarvitaan uusia opiskelija-asumisen mahdollisuuksia kehittämällä uusia menetelmiä ja rakenteita sekä asemakaavoittamalla yksi uusi paikka. Opiskelija-asuntojen määrä kasvaa väh. +50 kpl Kaupunki tukee LUT-konsernin TKI-toiminnan vahvistumista Lahdessa yhdessä sidosryhmiensä kanssa. Tavoitteena TKI-toiminnan 3%- kasvu.	Rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutus- ja tutkimustoiminta on valmis käynnistymään vuonna 2026. Niemen alueen kehityssuunnitelmat valmistuneet kyllä/ei Yksi uusi opiskelija-asumisen paikka asema kaavoitettu ehdotusvaiheeseen kyllä/ei Opiskelija-asuntojen määrän kehittyminen TKI-toiminnan määrä (€)	Suurimpana riskinä on se, että ministeriö ei myönnä LUT-yliopistolle uutta koulutusvastuuta syksyn 2024 aikana. Tämä tarkoittaisi sitä, että alan koulutus- ja tutkimustoimintaa ei voida käynnistää. Opiskelija-asuntojen määrän kehittyminen, kun valtion investointuet vähenevät huomattavasti. Asemakaavaprosessin riskit (selvitykset, valitukset) Kaupungilla rajalliset vaikuttamismahdollisuudet TKI-toiminnan kasvulle. Kasvu lähtee ensitöiksansä korkeakouluista ja yrityksistä.	Rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutuvastuu saatu LUTille ja koulutus alkaa Lahdessa vuonna 2027. Varmistettu LUT-yliopiston kauppätieteiden laajentuminen Lahteen vuonna 2026. 75 kandiopiskelijaa sekä kaksi maisteriohjelmaa. Kaupungin rahoitusosuus 1,75 miljoonaa ja yksitysen rahoituksen osuus 1,75 miljoonaa euroa. Lisäksi joulukuussa 2025 päätetty kemiantekniikan kandikoulutuksen käynnistämisestä Lahdessa 2027. Kampuksen suunnittelu Rantakartanon alueelle julkistettu joulukuussa 2025. Opiskelija-asumisen ohjlema vuoslle 2025-2035 päätetty KH:ssa syyskuussa 2025ä. TKI-innovaatiokyvykkyyden selvitys toteutettu keväällä 2025 yhdessä Kymi Ppartnersin ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Kehitystoimet laadinnassa. - Niemen kampuksen välittömään läheisyyteen Laatikkotehtaankadulle on rakenteilla kaksi VARKE rahoitteista kerrostaloa opiskelija-asunnoiksi. Kohteiden tavoite valmistua toukokuussa 2026. Kohteissa on yhteensä 99 opiskelija-asuntoa. - Opiskelija-asumisen ohjelma valmis ja hyväksytty 09/2025. - Opiskelija-asuntojen rakentamisen mahdollistava semakaavan muutos A-2901 (Saimaankatu 23) on saanut lainvoiman 21.10.2025. TKI-menot nousivat Päijät-Hämeessä lähes 120Me. Kasvua oli vuodesta 2023 vuoteen 2024 noin 20 prosenttia, mikä oli maakuntien kolmanneksi korkein kasvuprosentti.

Elävä Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

	Toteutamme keskustavisiota
	Varmistamme elävät ja vetovoimaiset kulttuuripalvelut
	Toteutamme tapahtumaohjelmaa + liikuntapaikkasuunnitelmaa
	Vauhditamme kulttuuritapahtumien kasvua sportin rinnalla
	Tehostamme tiedonkulkua ja viestintää tapahtumista eri sidosryhmien suuntaan
	Kehitämme tapahtumien vaikuttavuuden mittaamista.
	Tarjoamme yhden luukun palvelut tapahtumajärjestäjille

Tukee strategian tavoitteita:

- Vierailijoiden lkm. Lahdessa palaa vuoden 2019 tasolle ja kasvaa sen jälkeen vuosittain 1,5%
- Keskustan viihtyisyys kasvaa
- Matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksien saavutettavuus paranee
- Aktiivisesti osallistuvien asukkaiden määrä ja osallistumismahdollisuudet lisääntyvät

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteet toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Toteutamme keskustavisiota (Kymp+elvo+sivi) 	- Kauppatorin Keskustavision mukainen kehittäminen (toiminnot, kaupunkikuva, hotelli, kiinteistöt) -Jalankulun opastusjärjestelmä (matkakeskus- keskusta-ranta-kohteet) - Keskustan uusi vaihtopysäkkialue - Hotelli – investointien vauhdittaminen - Kisapuiston asemakaavoitus, visio/luonnosvaihe	Kauppatorialueen toimijoiden yhteisen vision laadinta, kyllä/ei Opastussuunnitelma valmis, kyllä/ei Vaihtopysäkkialueen yleis-, katu- ja rakennus-suunnittelu käynnistetty, kyllä/ei. Kisapuiston kaavan tavoitteet ja luonnos laadittu, kyllä/ei	Kisapuiston kehittämiselle ei löydetä yhteistä tahtotilaa	- Asemakaavatyöt etenevät aikataulussa. - A-2934 Alatorin kaavan tavoitevaihe 05/06 torin kokonaisuuden yhteydessä, asukastilaisuus pidetty 09/2025, luonnos v. 2026 alupuolella - A-2926 Kisapuisto tavoitetyöpajat pidetty: päättäjien iltakoulu 19.2., sidosryhmätyöpaja 13.3. ja asukastilaisuus 27.3. Kysely sidosryhmille 27.3.-13.4.2025, luonnos v. 2026 alussa - A-2846 Jaksokadun asemakaavaluonnos nähtävillä 01/2025, kaavaehdotuksen valmistelua jatketaan, kun selvillä saadaanko mahdollinen yksityinen toimija mukaan - Pysäköintitalolle saatu MAL-rahoitus ja hankesuunnitelma valmistellaan kaavatyön edetessä - Uuden pysäkkikeskusvaihtoehtojen liikenteellinen ja kunnossapitoselvitys valmistunut. Lisäksi toteutetaan 1v pysäkkikokeilu 08/2026 - 08/2027, suunnitelma laadittu ja päätös toteutuksesta hyväksytty (KYLA 12/2025) - Kaupunkiopastussuunnittelua ei ole aloitettu - Torin ja lähialueen kehittäminen - Kiinteistöjen tapaaminen 04/2025 - Sisäinen työpaja vision tavoitteista 05-06/2025 - Tori-ideoiden vaihtoehtojen havainnollistaminen 11-12/2025 → arvioitavaksi asukastilaisuuteen 02/2026 Keskustassa käynnit asioinnit ka as kesto kulkijat Aleksilla - 2019 48 849 28 840 74 min 4.01 M (2017) - 2023 41 995 25 484 65 min 4,05 M - 2024 40 807 24 706 66 min 3,96 M - 2025 3,70 M (Nortecon Oy) Aleksin laskurit Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma on valmistunut ja torin(kin) osalta siinä on listattu olennaiset toimenpiteet tapahtuma-alustan kehittämisen näkökulmasta. Keskustavisioon liittyen torin kehittämistä joita viedään eteenpäin KYMP:n johdolla ensi vuonna. Hotellin sijoittumista alatorille on selvitetty. Opastusta ei ole selvitetty. Se piti sisällyttää hankkeeseen, joka ei päässyt käynnistymään vielä tänä vuonna rekrytointikiellon vuoksi. Hotelli-investoinnin saamista Lahteen edistetty mm. toteuttamalla hotellimarkkinaselvitys, jota voidaan hyödyntää operaattori- ja investorimarkkinoinnissa.

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Toteutamme tapahtumaohjelmaa + liikuntapaikkasuunnitelmaa (Kymp+elvo+sivi) 	- Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma valmistuu 03/2025 mennessä. Suunnitelmassa tunnistetaan eri urheilulajien järjestämispaikat ja niiden soveltuvuus erilaisten arvokisojen tuottamiseen. Suunnitelmassa huomioidaan lisäksi myös kulttuuri- ja viihdetapahtumien tarpeet. - Urheilukeskus. Lähtö: Urheilukeskusta ei koeta viihtyisäksi. Tavoite: Kasvatetaan Urheilukeskuksen vetovoimaa muodostamalla visio alueen vaiheittaisesta kehittämisestä. - Liikuntapaikkasuunnitelman tavoitteet viedään investointisuunnitelmaan. - Tapahtumaohjelman toimenpidesuunnitelma valmistuu 2024 ja ensimmäiset toimenpiteet käynnistyvät vuonna 2025. Tavoitteena toteuttaa väh. 5 toimenpidettä.	- Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma valmis, kyllä/ei- Visioprosessi on aikataulutettu, valmistelu käynnistetty. - MM-2029 hankkeet viety investointisuunnitelmaan, kyllä/ei - Radiomäki valmis, kyllä/ei - Kisapuiston tekonurmi valmis, kyllä/ei - Tapahtumaohjelman toteutettujen toimenpiteiden lkm.	Investointitaso Visiota varten tarvittavat reunaehdot eivät selvillä. Keskeiset päätökset viivästyvät.	Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma on valmistunut. Siinä ei kuitenkaan pystytty selvittämään eri urheilulajien tarpeita tiedonsaantihaasteiden vuoksi. Tapahtumaohjelman toimenpidesuunnitelma ei valmistunut. Kahdet yt:t vuoden aikana hiekoittivat tietä liikaa. MM 2029 valmistelua on edistetty ja investointikohteet on viety toteutukseen ja tulevan suunnitelma kauden investointilistalle. Urheilukeskuksen Europan 18 – ideakilpailu pidetty ja jatkotyö tilattu kilpailun voittaneilta tekijöiltä. Kilpailuaika oli 3.3.-29.6.2025. Ehdotuksia saatiin yhteensä 16 kpl. Kisapuiston pääkentän tekonurmi on uusittu ja Radiomäen urheilupuiston suorituspaikat on peruskorjattu kaupunkitekniikan toimesta vuoden 2025 aikana. Kisapuiston asemakaavoitus on edennyt luonnovaiheeseen. Luonnosvaihtoehdot tulevat nähtäville Q1/2026.

Hyvinvoiva Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

	Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa kaupungin kehittämiseen.
	Edistämme liikunnallista elämäntapaa.
	Kehitämme yhdistysyhteistyötä
	Vahvistamme yhtenäistä ehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä.
	Luomme strategiset suuntaviivat ikääntyneiden asumistarpeisiin vastaamiseksi yhteistyössä HVA:n kanssa 2025-2026

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahtelaiset ovat terveempiä ja liikkuvat enemmän
- Lähiluonnon virkistyskäyttömahdollisuudet kasvavat
- Matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksien saavutettavuus paranee
- Lasten ja nuorten terveelliset elintavat, turvallisuuden ja osallisuuden kokemukset sekä koettu hyvinvointi paranevat
- Päihteidenkäyttö vähenee

Hyvinvoiva Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Luomme strategiset suuntaviivat ikääntyneiden asumistarpeisiin vastaamiseksi yhteistyössä HVA:n kanssa 2025-2026 (kymp) 	Lähtö: Lahdessa on olemassa perusperiaatteet ja valmiudet mutta erityisesti uuden vanhuspalvelulain mukaisessa yhteisöllisessä asumisessa on vajausta. HVA on laatinut alueellisen suunnitelman. Toteutusta haastaa kiristykset korkotuki- ja investointiavustuksiin. Tavoite: Askelmerkit tarpeita vastaavan yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen hoivan paikkojen saavuttamiseksi on laadittu ja yhteistyömalli HVA:n kanssa vakiintunut.	- Suunnitelma laadittu: Kyllä/ei	Resurssien niukkuus Oikean ja sitoutuneen vastinparin löytäminen hyvinvointialueelta Taloudellisten resurssien puute HVA:n lainsäädännölliset rajoitteet	Ensimmäisiä keskusteluja käyty HVA:n kanssa pohjautuen HVA:n keväällä 2024 laadittuun ikääntyneiden asumisen suunnitelmaan. Säännöllinen kokousrytmi muodostettu. Suuntaviivojen linjaaminen toteutetaan samanaikaisesti seudullisen asuntostrategian (MAL –kirjaus) työn kanssa, sillä ikääntyneiden asuminen on tunnistettu yhteiseksi teemaksi MAL-alueella. HVA päivittää oman suunnitelmansa vuodenvaihteessa 25-26, johon pohjaten yhteinen suunnitelma rakentuu. Työpaja toukokuussa: osallistujina HVA, Lahden Talot, Harjulan Setlemntti, LVAS, kaavoitus, infrasuunnittelu, mahdollisesti vanhusneuvosto. Suunnitelma saadaan valmiiksi tavoitteen mukaan 2026.

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksi a vaikuttaa kaupungin kehittämiseen. (sivi+kymp+elv o+koha) 	Lähtö: Lahden kaupungin osallisuusmalli on yksiköiden työn tukena. Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupun ki, jossa on mahdollisuus osallistua yhteiseen kehittämiseen. Osallisuus on osa jokaisen Lahden kaupungin työntekijän työtä. Palveluyksiköiden osallisuustyötä ohjaavat ajantasaiset suunnitelmat. - Kaupungin osallisuustilaisuuksien osallistujamäärä kasvaa 5% - Osbun äänestäneiden määrä kasvaa 5% - Digitaaliselle osallisuusalustalle vähintään 500 kävijää. - Vähintään 400 kuntalaista osallistuu strategian valmisteluun.	- Vuosittaisen kyselyn avulla raportointi tehdystä osallisuustyöstä (kysely tehty, kyllä/ei - Kaupungin osallisuustilaisuuksie n osallistujien määrä. - Osallistuvan budjetoinnin äänestäneiden määrä. - Digitaalisen osallisuusalustan kävijätilastot - Strategiatyöhön osallistuneiden kuntalaisten määrä	Eri tahojen sitoutuneisuus osallisuustyöhön suunnitteluun ja toteutukseen Talous- ja toimintaympäristön paineet voivat muuttaa toteutus mahdollisuuksia ja vaikuttaa asukastyytyväisyyt een	- Osallisuustilaisuuksien määrä yht. 34, joihin osallistunut 2623 henkilöä. Viime vuonna osallistui 3193 henkilöä. - OmaLahti-sivustolle rekisteröitynyt n. 6 700 henkilöä ja kävijöitä on ollut n. 50 000. - Omalahti-alustaa voi käyttää viidellä eri kielellä. Kehitämme jatkuvasti uusia osallistamisen tapoja omalahti.fi sivuston avulla ja parannamme tuloksien analysointia ja niistä raportoimista. - Ideoi, kehitä , äänestä –kierros toteutui suunnitellusti. Osbussa äänestäneitä: 3019. Laskua 40,8%. - Osallisuuskysely henkilöstölle toteutettiin marras-joulukuussa 2025. - Suunnittelumateriaalia osallisuustyön toteuttamisen tueksi tuotettu intraan. Mm. Osallisuusmalli on päivitetty. - Työohjelman esittelyä alkuvuodesta kumppanuuspöydille, Raksa-messuilla ja videotallenteella kaikille lahtelaisille - Kaupunkisuunnittelun asukastilaisuuksissa ollut runsas osallistuminen, 50-80 osallistujaa/tilaisuus - Lahden suunta yleiskaava lainvoimaistui ilman valituksia - Kaupunkisuunnittelun osallistamista esitelty korkeakouluopiskelijoille (Urbaani viherryttäminen LAB YAMK –kurssi sekä uusien opiskelijoiden kampusmessut) - Tekoälyä hyödynnetty onnistuneesti ja työaika säästäten asukastilaisuuksien muistioissa ja tulosten analysoimisessa. Vuorovaikutussuunnittelijat mukana tekoälyn kehittämisryhmässä - Osallistu ja Vaikuta sivut uusittu lahti.fi:ssä ja OmaLahti-sivuston etusiun käytettävyyttä parannettu erit. mobiilissa - Osallistumistila Kympin päivitykset saatu loppuun 10/24-3/25. Järjestetty tapaamisia kaupunkisuunnittelusta englanniksi. - Lasten ja nuorten osallistamista on edistetty. Keväällä lapset osallistuvat perhepuiston liikennekaupungin suunnitteluun äänestämällä ja piirustuskilpailulla. Syksyllä lapset suunnittelivat kauppatoria Minecraft-pelin avulla. Pelitapahtumaa toteutettiin yhdessä sivistyksen kanssa skidialogi ohjenuorana.

Houkutteleva työyhteisö Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

	Kehitämme ja vahvistamme työnantajamielikuvaa
	Kehitämme valmentavaa johtamista koko työyhteisössä
	Käynnistämme mentorointiohjelman
	Valmistelemme kaupungin strategian laajassa yhteistyössä
	Onnistumme TE-palveluiden muutosjohtamisessa

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahden maine hyvänä työnantajana vahvistuu
- Kaupungin henkilöstön työhyvinvointi parantuu

Houkutteleva työyhteisö Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteet eivät toteutuneet

Tavoitteet toteutuivat osittain

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET JA MITTARIEN ARVOT
Kehitämme valmentavaa johtamista koko työyhteisössä (koha+kymp+sivi+elvo) 	Lähtö: Esihenkilötyön arvosana 2023= 3,76/5 Kokonaisarvosana työhyvinvoinnin kokemuksesta 2023 =3,87/5 Tavoite: - Esihenkilötyön ja työhyvinvoinnin kokemukset arvosanat pysyvät samalla korkealla tasolla (hyvä) tai paranevat. - Valmentavan johtamisen ylläpito ja kehittäminen - Tukea toimivaa vuorovaikutusilmapiiriä, jonka lopputuloksena on uskaltava-kehitys- ja kokeilumyönteinen työyhteisö.	- Esihenkilötyön arvosana - Kokonaisarvosana työhyvinvoinnin kokemuksesta - Työhyvinvointikysely uudistetaan vuodelle 2025	Valmentavan johtamisen opit unohtuvat pikkuhiljaa, esihenkilöt eivät edistä asiaa työyhteisössään, aikaa keskusteluille ei ole.	- Valmentavan johtamisen tiimoilta järjestettiin vuoden aikana kolme tunnin pituista webinaaria, tallenteet katsottavissa intrassa - Lisäksi intrassa on julkaistu valmennusvideosarja, kuusi lyhyttä videota liittyen valmentavaan otteeseen, videoita voi katsoa työyhteisössä esim. yhdessä keskustellen - LAB ammattikorkeakoulun kanssa järjestettiin alkuvuodesta uusi valmentavan johtamisen ryhmä, osallistujia oli yli 20 - Vuodelta 2025 ei ole esihenkilötyön arvosanaa eikä kokonaisarvosanaa työhyvinvoinnin kokemuksesta, koska työhyvinvointikyselyä ei toteutettu - Koko KYMPIn henkilöstön Kymppikahvit pidetty 13.6.2025 - KYMP esihenkilöiden aamupäivät pidetty 14.1, 29.4., 19.8. ja 10.11. Asemakaavoituksen kehittämisiltapäivä pidetty 12.2., 7.5., 3.9. ja 12.11. - Asemakaavoitus on myös 5.3. ja 12.3. pitänyt koko KYMPin aloituskokousiltapäivät alkavista asemakaavatöistä (yhteistyön vahvistaminen, työn kulkujen selkiyttäminen) - Koko Kympin laatutyölinjaukset käsitelty KYMP-johtoryhmässä. Laaturyhmä (5 hlö) nimetty. Laatutyön tavoite kehittää yhteisesti KYMP laatutyötä.
Kasvatamme lähityöskentelyn vetovoimaa (kymp)	Lähtö: Koronan jälkeen iso osa toimistotyöntekijöistä on yhä jäänyt laaja-alaiseen etätyöhön. Varsinkin uusien työntekijöiden aloittaessa yhteistyön haasteet korostuvat. Tavoite: Luodaan toimintatapoja joilla yhteisiä kohtaamisia hybridityössä lisätään. Muokataan työtiloja sellaisiksi, että ne houkuttelevat entistä vahvemmin yhteiseen tekemiseen ja tukevat lähityöskentelyä kuitenkin ottaen huomioon eri henkilöiden yksilölliset ja työtehtävästä johtuvat tarpeet.	Tyhy kysely; - Tieto kulkee hyvin työyhteisössämme, yksikön keskiarvo - kehitämme yhdessä uusia toimintatapoja, yksikö n keskiarvo - töihin on kiva tulla, yksikön keskiarvo	Resurssien puute Uusien toimintatapojen jalkauttaminen on aina lähtökohtaisesti haastavaa. Riskeinä on, että koulutuksiin ei osallistuta. uusia toimintatapoja ei lähdetä kokeilemaan, vastoinkäymisten tullessa eteen -> päätetään palata vanhaan tapaan. Onko rohkeutta ja taitoa puuttua epäkohtiin ja saada työyhteisöt sitoutumaan.	Felmanniaan muuttoa valmisteltiin palvelualueen sisäisissä nyrkeissä, jotka valmistelivat uudet pelisäännöt ja kokouskäytänteet. Pelisääntönyrkin ja kalenterinyrkin aikaansaannokset esiteltiin Kymppikahveilla. Uudet toimintatavat ja kokouskäytänteet otettiin käyttöön syksyllä.

Raportin sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimitelimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetoiti, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä